

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jumt. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Ned de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiază.

Seminariile noastre.

Nouă, Românilor din țara aceasta, soarta nu ni-a hărăzit toate acele feluri de școli, de cari am avea trebuință pentru desăvârșirea noastră culturală. O universitate, care să fie expresiunea științei și a cugetărei românești din Ungaria, a fost și va rămânea încă multă vreme o simplă dorință pie, pe care cine știe dacă o vor vedea-o îndeplinită măcar strănepoții noștri.

Cele mai superioare școli ale poporului român din aceasta țară au fost și sânt până astăzi seminariile, smeritele lăcașuri din cari de mai bine de un veac, ies an de an preoții și învățătorii neamului nostru.

Sânt mai bine de 130 de ani de când la Blaj s'a organizat, sub episcopul Grigore Maior, seminarul de astăzi; cel din Sibiu își serbează în anul acesta centenarul înființării lui sub Vasile Moga, — cel din Arad (secția normală) împlinește la 1912 o sută de ani, numai cel din Gherla și Caransebeș sânt dedată mai nouă, având abia câteva decenii de viață.

De sigur că aceste școli au făcut mult pentru cultura poporului nostru. Din ele au ieșit toate miile de dascăli și de preoți, cari au trezit la viață națională și culturală pe poporul de iobagi de dinainte de 48, — în ele au propovăduit evanghelia dreptății și a

luminii atâția din titanii neamului nostru, începând dela Gh. Lazăr până la neuitatul Augustin Bunea! Ce s'ar fi ales de noi în luminatul veac al 19-lea, dacă ni-ar fi lipsit aceste școli înalte, fără de cari n'am fi putut avea, bine înțeles, nici școlile mai inferioare? N'am fi fost, de sigur, cu mult superiori, ca cultură națională, Românilor din Basarabia și Serbia. Seminariile au fost în trecut cetățuile nebiruite ale culturai noastre, și, tocmai fiindcă nu putem spera dobândirea unei academii s'au a unei universități românești, ele trebuiesc să ne fie și pentru viitor focarele cele mai puternice de lumină și de căldură. În lupta noastră națională aceste instituții, ca unele cari dau poporului pe cei mai mulți și mai influenți conducători ai lui, ele trebuie să aibă un rol de cea mai mare însemnătate.

Dacă vom cerceta acum: corespund oare aceste școli multelor cerințe ale vremilor grele de azi? Va trebui să constatăm că fără îndoială sânt și lucruri bune în ele, dar că, în afară de prea puține excepții, astăzi ele sânt într'o stare insuportabilă și cât se poate de păgubitoare pentru progresul nostru. Mai ales ca clădiri aceste școli sânt absolut necorespunzătoare. Priviți d. e. vechea clădire întunecoasă, strîmtă, nesănătoasă, cu zidurile ei vechi, a seminarului din Blaj, priviți seminarul din Sibiu care e cea mai neigienică

clădire din câte se pot închipui, cetiți circulara P. S., episcop al Caransebeșului despre seminarul de-acolo care nici de grajd n'ar fi bun, și opriți-vă la seminarul din Gherla, care-i face vestitei temniți de-acolo, cea mai serioasă concurență! Pretutindeni o situație de desperat. Singur seminarul din Arad tulbură trista armonie, care nu e numai o mare rușine pe un popor numeros ca noi, ci și o mare pierdere. Cele mai superioare școli ale noastre, din cari ies cei mai mulți, cei mai firești și cei mai importanți factori culturali ai poporului, sânt într'un hal îngrozitor, încât viitorii luminători ai poporului sau ies din ele cu sănătatea zdruncinată sau, din cauză că nu se pot pregăti între zidurile umede și întunecate ale lor, nu pot ajunge stăpâni pe un grad suficient de cultură. E aproape un paradox pentru vremile în cari trăim, că, în urma presiunilor organelor administrative am ridicat pe sate sute de școli primare ca niște palate, în schimb n'am făcut însă nimic, ca școlile din cari ies învățătorii și preoții să fie și ele corespunzătoare, așa ca în ele elevii să se poată întări și trupește și sufletește.

În zilele din urmă s'a auzit glasul P. S. episcop dela Caransebeș în chestiunea ce ne preocupă. P. S. S. a arătat lumii românești în ce situație de necrezut se află seminarul episcopesc

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

ȚIGANII.

— Foileton original al »Tribunii«. —

De D. Karnabatt.

Intr'o limpede zi de primăvară, în care câmpurile se desfășurau cât mai departe, ca o scânteietoare mantie de smarald, sub ceruri albastre și străvezii, am văzut pribegind agale și alene un șir de căruțe cu coviltirurile în-negrite.

Jur împrejur se întâlneau liniștea și singurătatea, care în magia zilei de primăvară aveau ceva mai suav și delicat, iar din iarba abia răsărită, din parfumul umed și răcoritor al brazdelor abia desfăcute și al pământului desfundat din care se înălțau aburi, se ridica o îmbătăre delicioasă, o voluptate cutropitoare, ce-ți inclina genele unele spre altele, pentrucă prin această perspectivă mătăsoasă lumea să-ți apară în nuanțe și vaporosități de vis. Și în toată această desfășurare de țarine verzi și de ceruri albastre, de mângăieri de luminii și vibrări de parfume, în încremenirea liniștei și singurătății, nu se rătăcea nici un glas, nu se abătea nici un zbor de pasere, nu se găsea nici o ființă omenească, numai șirul de căruțe cu coviltirurile în-negrite își urma drumul leneș și târăgănit.

Erau țigani, eterni pribegi, colindătorii tuturor țărinilor, răscolitorii tuturor locurilor, bolnavi de drum și de spațiu, alcoolicii veșnicei că-

lătorii, cari ca niște paseri migratoare cătră un ținut fabulos și inexistent, se mișcă din loc în loc, bat căile și străbat borta necunoscutului atrași de magnetul unei patrii de vis și ideal statornic, căutate veșnic negăsite.

Privind cum caravanele alunecau pe marea de smarald a câmpului, am simțit vaga poezie a acestor peregrinari cătră necunoscut și simbolul tragic al soartei acestor eterni călători.

De unde vin?
Nu știu nici ei: s'au născut într'un popas de-o clipă, la o răscruce de drum, sau în mersul neobosit al căruțelor, purtând printr'o poetică ereditate misterul și nostalgia vagabondării, setea câmpurilor neîngrădite, a imensităților orizonturilor și a libertăților fără legi, civilizație și morală.

Unde se duc?
Zadarnic ar întreba instinctul lor migrator, zadarnic ar cerceta veacurile colindătoarelor istorii: merg în virtutea unei legi fatale cătră imensitatea și misterul magic al necunoscutului...

Cântau florile 'nvechite...
Cânt de regret și duiosie
În care vântul serei-adie
Prin lanurile 'ngălbenite.

Cântau Țiganii cu ochi mari,
Cu ochi de aur în topire,
Căci se duceau în pribegire,
Cu pași leneși, cu pași rari.

Mergeau, căci vara le revarsă
O mare de smarald în drum,

Iar vântul serei cu parfum
Le mângăie figura arsă.

Mergeau cu ochii pierduți în zare,
Și merg mereu tot înainte,
Mânați de-un dor adânc, fierbinte,
Mânați de-o tainică chemare.

Din secolii îndepărtați,
Țiganii merg din loc în loc
Spre țări de aur și de foc
În care zac străbuni uitați.

Dar mulți se sting visând pe strune,
Privind cu nostalgie cum
Vibrează în al visării fum
Mirajul țărilor străbune...

Și caravanele neobosite, cu coviltirurile în-negrite înaintau agale, leneș, ca un stol, de visare și mister, în suava și delicată dimineață de primăvară, în care zările azurii, lanurile nesfârșite de verdeată și parfumul proaspăt al pământului desfundat cântau imnul eternei tinereți a pământului și vieții.

I-am întâlnit la o rescruce de drum, unde poposiseră. Cum ne-au văzut copii goi, au început să sară și să joace: unii s'au repezit într'o roată fantastică, cu iuțeli și îndemânări de gimnastici neîntrecuți. Alții se dau peste cap. Toți se milogiau, cu grimaze oribile, cu ochi jinduitori, întinzând mâna și cerșind pomană. Stăruiau atât de mult în milogeala lor, încât își siluiau mâna să le asvării gologanul.

de-acolo, stăruind cu toată autoritatea P. S. Sale, ca, în timpul cel mai scurt, să dea fiecare credincios câte ceva pentru ridicarea unui seminar nou, corespunzător. Apelul a stârnit interes și în câteva zile s'au scris mai multe mii de coroane, din partea câtorva creștini de inimă. După cum au început lucrurile, e de nădăjduit ca într'un an doi să se strângă mijloacele necesare pentru ridicarea acestei școli, atât de însemnate pe seama Bănatului atât de decăzut.

La Caransebeș e interes, e agitație... și de sigur că rezultatul nu va întârzia mult.

Dar la Sibiu și la Gherla, unde de decenii întregi se tot agită, fără energia cuvenită, chestiunea unei zidiri seminariale, fără ca să se fi și lucrat ceva pozitiv în direcția aceasta?

La Sibiu cei ce au datoria să îngrijească de creșterea corespunzătoare a preoției și învățătorimeii care în seminar se martirizează în adevăratul înțeles al cuvântului, n'au făcut numai o faptă bună zidind catedrala care se mai putea amâna, — cumpărând palatul Bruckental și zidind vilele, cari aduc venituri materiale, — ci și o crimă, lăsând să se ofilească și să se canonească ani după ani tinerimea, în acea clădire medievală, care face imposibilă orice muncă științifică serioasă și care primejduiește sănătatea viitorilor conducători ai poporului. Cu învățătorii și cu preoții ieșiți din această gherlă a Sibiului e greu de dus o luptă mare...

Și la Gherla, acea „mare moartă” a vieții românești din Ungaria?

Când se va înțelege pe deplin importanța pe care o au aceste cele mai înalte așezăminte, a căror neglijare ne aduce cu fiecare zi, pierderi incalculabile?

Croații și guvernul unguresc. Declarația făcută de ministrul-președinte Khuen-Héderváry, în ședința de ieri a camerei deputaților, că legea despre pragmatica funcționarilor dela căile ferate din Croația se va modifica în cursul acestui an — i-a mulțumit pe deplin pe deputații croați. În conferența lor de ieri seara au și adus hotărârea să voteze bugetul și la discuția pe articole să ia parte numai în caz de nevoie.

În schimb, se afirmă, opoziția ungurească va începe o discuție mai violentă la bugetul Croației.

Din Cameră. În ședința de azi a Camerei s'a intrat în discuția pe articole a proiectului de buget.

S'a discutat bugetul cheltuelilor comune.

A luat cuvântul și ministrul-președinte Khuen-Héderváry pentru a apăra delegațiile și ministerele comune.

Discuția se va continua și mâine.

Pentru ieftinirea traiului în România. Din București ni-se anunță că dl P. P. Carp a depus pe biroul camerei un proiect de lege prin care se iau următoarele măsuri în vederea ieftinirii traiului:

I. Scutirea de impozit funciar a proprietăților rurale până la 6 hectare, fără ca această scutire să știrbească drepturile electorale pe cari le au contribuabilii.

II. Taxele de consumație asupra făinei și petrolului sunt abrogate

Statul cedează fondului comunal 8 la sută asupra veniturii vămilor și renunță la cheltuielile de percepere și administrare.

Reținerile pentru rezerva fondului comunal se reduc la 3 la sută.

III. Dela 1 Aprilie 1911 țărani nu vor mai plăti procente la sumele ce mai dătoresc din porumbul ce li-s'a distribuit.

IV. Legea pentru constituirea fondului de rezervă al căilor ferate se abrogă.

V. Articolul 5 al. k și l din legea generală de pensii se modifică astfel: Subvenția de 7,300,000 lei se va da pe măsura trebuinței în cazul când veniturile Casei vor fi neîdestulătoare pentru acoperirea cheltuielilor. Reținerile de 14 la sută și 12 la sută se reduc la 12 și 10 la sută.

D. P. P. Carp și Românii din Ungaria.

— Convorbire cu dl Raymond Recouly. —

Declarațiile ziaristului francez. — Chestia Românilor din Ungaria. — Politica în Regatul Român.

Paris. 26 Martie,

(Dela corespondentul nostru). De când am fost însărcinat de „Tribuna” să cer părerea dlui Raymond Recouly, relativ la desmintirea dată pasajului în care reproducea cuvintele dlui P. P. Carp cu privire la Românii din Ungaria — au trecut mai multe zile. Redactorul lui „Figaro” nu se afla în Paris, ci trecuse canalul Mănecei, cu destinația spre Londra. De aceia telegrama „Tribunei” a rămas atâta vreme fără răspuns. I-am scris însă dlui Recouly, la Londra, cerându-i o întrevvedere de îndată ce va fi sosit la Paris. Foarte politicos, scriitorul francez m'a invitat să-l vizitez în cabinetul său dela „Figaro”, în ziua chiar când s'a reîntors în capitala Franței.

Și am avut azi o lungă convorbire cu dl Raymond Recouly. Firește, că prima mea grită a fost să-l pun în curent cu desmintirea pe care dl ministru de externe al României s'a grăbit s'o dea declarațiilor sale, sau mai bine zis, declarațiilor domnului Carp cu privire la Românii din Ungaria.

— „Care va să zică — mă întrebă d. Recouly cu un zimbet fin — d. Carp nu recunoaște că mi-ar fi declarat, cumcă starea Românilor din Ungaria e destul de bună și că n'ar fi nici un motiv să se înduioșeze de soarta lor? Iată ce este bizar!...”

— Da, acest pasaj din articolul dtră, apărut în Figaro, a primit cea mai formală desmintire. Binevoii dar a vă spune cuvântul. De altmintelea ziarul „Tribuna” v'a telegrafiat în acelaș senz.

care în fiecă lae de țigani vede un mister profetic, veșnic călător!...

Din ziua aceia nu am mai vorbit de poezia Țiganilor.

Și totuș, într'un amurg, mi-s'a relevat poezia instinctivă și misterioasă a acestui popor de nomazi, care se ridică ca un anachronism și o enigmă în civilizația noastră.

Mă retrăsesem în mahalaua unui orașel de provincie.

Dela fereastră gustam pacea amurgului. Văzduhul se umpluse cu nuanțe aurii și violete. Pulberea se domolea și cădea pe contururile caselor ca o umbră fină peste vechii tablouri. Larma copiilor se auzia ca un ciripit de pasări în cuiburi.

Mă îmbătam de feeria subtilă a acestei înserări și de parfumul unor ramuri de liliac, care din curtea vecinului, cădeau zdrobite sub povara florilor. În înserarea vagă florile albastre păreau stele minuscule... dar parfumul lor, delicat și fin la început, se îngreuiase, căpătase o țarie de alcool, devenise cotropitor narcotic.

Și prin aerul vioriu al serei începură să străbată fioruri de note, fășii dintr'un cântec, E trist, sfâșietor, care sfârșiră să se îmbine

între ele, să se întregească, să-și țipe durerea cu accente zguduitoare.

În umbrele serei începu să se afirme convoiul mortuar, convoiul sărac, umil, dar care în acea inserare și acele cântice căpăta ceva tragic...

În urma dricului o bandă de vre-o douăzeci de lăutari conducea la lăcașul de veci pe un tovarăș al lor de cântec.

O! ce jale se revărsa din viori!

Arcușurile lunecau scaldate în lacrimi, tremurau sub mâinile emoționate, se ridicau sus, ca un glas desnădăjduit, spre cer și cădeau în jos zdrobite și din ele curgea toată durerea acestui popor pribeag, toată melancolia rătăcirilor de veacuri, poema tristă a unui neam care de secole își caută o patrie pierdută în domeniul misterului și poate al inexistentului, fără a o găsi... fără a exista poate! Și în acea clipă am înțeles taina magică ce se ascunde sub ochii ca cărbunele și toată poezia care o poartă caravanale arse de soare, ciuruite de ploii, îngreite de vreme, ce rătăcesc — peste câmpuri, mânate de instinctul eternei călătorii spre necunoscut și fabulos...

Le-am aruncat un pumn de parale, și atunci s'a desfășurat sub ochii noștri o scenă feroce: copii s'au repezit turbați, smintiți de hipnoza metatului, asupra paralelor aruncate. Se îmbrânceau, se izbeau; banul apucat de unul era răpit de altul, asupra căruia se aruncau zece; se zmunceau, se înjurau, scui-pau, și se loveau; unii își înfigeau mâinile în părul altora, unul își încheștase dinții în urechia altuia, și din urechie picurau broboane de sânge: era o încăerare, o învălmășală de trupuri goale de bronz, de loviri sălbătice și înjurături, care ar fi fost tragică și dureroasă, dacă nu ar fi fost comică. Larma și încăerarea treziră somnul porturilor și coviltirurilor. Din ele năvăliră așteți cu lungi bucle inelate, revărsate pe pate ca valuri de abanos și femei desletite cu prunci în brațe. Molima patimei anului cuprinse și pe țiganii maturi, cari se repeziră în învălmășală, și tragi-comedia a proporții... homerice. Țiganii puseră mâna pe ciomege, și femeile începură se asvârle pe prunci.

Îngroziți am încălcat și am tugiț pe drurile pustii. Poezia țiganilor?

Fantazie de poet, amăgiri de literat și de amator de exotism și primitivitate. Victime poeziilor și romanelor lui Jean Richepin,

IAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
de primul rang.
ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

20.

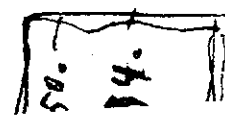
35.

40.

50.

70.

D. Recouly ridică mâinile la cer, într'o ironică invocare.

— „Cuvântul meu? Dar l'am spus în articolul pe care l'am publicat. Nu cumva dorești să-mi dai mie însumi un dementi? *Nimic din cele scrise de mine nu alterează adevărul cu o iotă.* Eu n'am scris decât ce mi-s'a spus: cum crezi dia că mi-aș fi putut permite cea mai ușoară fantazie? Dealtminte-relea, am prea mult respect față de cititorii mei, ca să-i plictisesc prin afirmațiuni repetate. Și cititorii mei, la rândul lor știu că eu nu inventez nimic. Iată-mi cuvântul:

— „Cu toate acestea desmintirea e formală și...

— „Iată, domnule, ce-mi este indiferent. Pricina s'o căutați în epoca tulbure a alegerilor din România, căci articolul meu a apărut în timpul alegerilor, nu e așa? Am aflat că tot în jurul unei declarațiuni a dlui Carp, relativ la evreii din România, opoziția s'a grăbit să făurească o adevărată armă de luptă. După cum aud, s'a împărțit în Moldova un număr enorm de exemplare din *Figaro*, în scopuri electorale.

— „Așa dar vă mențineți spusele?

— „Domnul meu, dta îmi ceri pur și simplu să-ți spun, dacă am grăit adevărul, sau dacă l'am falsificat... Ei bine, ce vrei să-ți spun decât că, tot ce am scris e curatul adevăr? Și acum, te rog cu înzistență să nu ne mai ocupăm de această chestiune penibilă și absolut inutilă... Ești corespondentul parisiian al „*Tribunei*“, nu este așa? În trecerea mea prin România am auzit mult bine despre acest ziar. I-am văzut și formatul: e foarte interesant. — Și mi-se pare că e cea mai importantă din toate publicațiile românești...

Am afirmat-o cu putere.

Chestia Românilor din Ungaria.

M'am întreținut multă vreme cu d. Recouly despre Românii din Ungaria. I-am cerut părerea asupra vieții create naționalităților în această țară. Ziaristul francez s'a exprimat cu o discreție prudentă, din care reese însă simpatia sa pentru popoarele oprimate.

— „În Ungaria am avut prilejul să mă întretin cu primul ministru al acelei țări, îmi spuse d. Recouly. Ei bine, după cuvintele d-sale, pare a fi inamicul mijloacelor rigide. Omul de stat maghiar mi-a afirmat că tinde din toate puterile sale la stabilirea, *prin mijloace domoale*, a unei înțelegeri durabile între naționalități. Înțelegi, că nu mă pot rosti cu hotărâre asupra unei stări de lucruri pe care nu o cunosc decât superficial. Se pare însă că dacă Românii din Ungaria sunt câte odată nedreptățiți, vina e mai mult din excesul de zel a celor mici, a funcționarilor subalterni, cum sunt jandarmii bunăoară, iar nici decum a oamenilor politici maghiari, cari sunt mai degrabă partizani ai mijloacelor blânde...

L'am întrerupt pe dl Recouly cu un zimbet amar: — „Aveți dreptate, onorabilul meu confrate, când mărturișiți că nu cunoașteți decât superficial starea de lucruri din Ungaria. Un scriitor englez, (S. Wattson?) s'a ocupat de dânsa mai amănunțit. Studiul d-sale asupra naționalităților este un adevărat reclusiviu împotriva așa zisei blândeți cu care sânt tratați în Ungaria Românii și celelalte naționalități. Ar trebui să vorbesc până mâine, ca să vă dau o imagine exactă a suferințelor lor. În fiecare zi procese de presă, închitări strigătoare... Nu mai departe decât săptămânile trecute, a fost condamnat la temniță și la o amendă bănească un poet român, dl Octavian Goga, al cărui talent ar face onoare ori-cărei țări din Occident. Și pentru ce? Pentru niște versuri aproape inocente, publicate în ziarul pe care-l dirija. Și unde mai pui că că versurile nici nu erau scrise de d-sa... Și atâtea altele !...

Dl Raymond Recouly m'a ascultat cu mult interes, de multe ori mă întrerupea ca să-mi ceară amănunte, și din când în când lua note în carnetul din fața sa.

Politica în Regat.

Am revenit din nou la călătoria sa în România.

— „Aș dori, înainte de a-mi lua rămas bun dela d-voastră, să vă cer impresia pe care v'a lăsat-o viața românească.

— O impresie admirabilă, îmi răspunse dl Recouly cu vioiciune. Pe cât am putut vedea, poporul românesc e extrem de inteligent, plin pe viață și de viitor. Țara e magnifică. De multe ori am avut iluzia că nici n'am părăsit Franța — și atâta exuberanță, cultură și inteligență m'au uimit, din partea acestui popor care și-a cucerit neatârarea abea de câțiva ani.

— De partidele politice ce credeți?

— În România viața politică este de o rară intensitate. Partidele politice ale acestei țări mi le-au amintit pe cele din Anglia, de acum câțiva ani. Totul vine de sus.

— Dar oamenii politici de cari ați vorbit în articolul d-voastră?

— Nu pot decât să repet cele ce am scris. Dl P. P. Carp e admirabil de energie, de combativitate și de pătrundere; dl Marghiloman, prietenul și colegul său e, dimpotrivă, mlădios și fin... Dl Brătianu, șeful partidului liberal este seducător, plin de farmec personal, dînsul crează în jurul său o atmosferă de simpatie. Dl Take Ionescu iarăș, e foarte interesant. Și m'am putut convinge că se bucură de o mare popularitate în România...

M'am ridicat să plec. D. Recouly mi-a exprimat încă odată simpatia d-sale pentru ziarul pe care-l reprezintă.

— „Îi rog pe colegii d-sale dela „*Tribuna*“ să mă ierte că n'am răspuns numai decât la telegrama pe care mi-au adresat-o. Dar mă aflam la Londra, după cum știți. Transmite-le din partea mea, expresia sentimentelor mele confrătești, și admirațiunea mea față de rolul nobil și greu pe care-l împlinesc cu atâta energie...

C—R. B.

Sărbătoarea Italiei.

Inconjurat de o simpatie universală, nobilul neam al lui Dante și Michelangelo sărbătorește azi a 50-a aniversară dela proclamarea unității sale politice. Mândrele plaiuri de pe cele două versante ale Apeniniilor răsună azi de uralele entuziaste ale unui popor, care prin calitățile sale strălucitoare și-a cucerit un loc de frunte în toate domeniile civilizației moderne. Soarta i-a hărăzit marea misiune de a ocroti leagănul rasei noastre latine, de-a păstra și de a spori nimbul orbitor al unei țări, care va rămâne de a pururi pământul clasic al artelor frumoase. Și azi, când Italia își odihnește privirile pe rezultatele unei munci de o jumătate de veac, sufletul ei e stăpânit de mulțumire, căci poporul ei muncă binecuvântată a săvârșit.

O expoziție universală, de proporții fabuloase, organizată în Eterna Romă, e menită să ne dea în curând oglinda acestei munci, desigur dintre cele mai minunate din câte s'au desfășurat pentru progresul culturai omenesți. Poporul italian ne va arăta-o mândru și noi ne vom bucura cu el, întăriți și mai mult în convingerea noastră despre superioritatea rasei latine.

Poporul românesc s'a bucurat și în trecut de toate momentele de înălțare ale poporului italian, precum s'a întristat și de suferințele lui, iar la rândul lor italienii au fost totdeauna frații noștri cei mai sinceri și ei au fost cei dintâi cari au recunoscut și regalitatea statului român, ei cari au înțeles totdeauna mai mult suferințele fraților lor dela Răsărit. Sufletul nici unui popor nu s'a repercutat atât de viu de toate frământările omenirii ca sufletul poporului italian și azi Italia e nu numai pământul

clasic al artelor frumoase, ci în acelaș timp și pământul clasic al democrației. Nicăiri libertății nu i-s'a dat o interpretare mai ideală și nicăiri ideile regeneratoare n'au primit o rezonanță mai puternică ca în inima acestui popor latin.

Azi Italia e în cel mai plin avânt al progresului, are o organizație constituțională solidă și în ierarhia puterilor mondiale ocupă un loc respectat și admirat. Industria și comerțul ei în floare contribuie în măsură însemnată la bunăstarea omenimei, iar pe terenul cuceririlor științifice moderne surprinde lumea an de an cu numeroase contribuții ingenioase. Artele-i frumoase fac și astăzi tezaurul tuturor popoarelor și oridecâteori închipuirea noastră s'abate spre îndepărtatele ei țărături, ni simțim sufletul scaldat ca într'o zare de lumină.

Urăm omenimei încă multe binefaceri pe urma activității acestui neam ales, căruia îi trimitem azi din depărtare toate simpatiile noastre.

Inceputul serbărilor.

În preseara zilei de 27 Martie o întreită salvă de tunuri a dat semnalul începerii serbărilor. Pe străzi curgea puhoi de lume care aclama cetatea eternă și Italia. În toate localele publice, când s'a dat semnalul, lumea s'a ridicat în picioare și au înscenat manifestații entuziaste. În lungul străzilor Romei toate locuințele erau iluminate și seara când regina a intrat în teatru, publicul s'a ridicat în picioare și i-a făcut ovații.

Serbările dela Senat.

Ieri înainte de masă Senatul a ținut în Capitoliu o ședință. Toate palatele erau somptuos împodobite. Senatorul Finali a citit următoarea adresă: În acelaș loc unde cu treisprezece ani în urmă al constituției, ne-am adunat și azi să dăm prinosul zilei când cu cincizeci de ani în urmă s'a înfăptuit unirea Italiei. Între popoare Italia a fost și va rămâne întotdeauna un factor al ordinii și al păcii. Italia trebuie să creieze o operă strălucitoare care să dăineze și pentru vremurile ce or să vină.

Adresa vorbind despre regele Victor Emanuel, spune că e al patrulea între domnitorii cari cu virtuțile de stăpânitor au putut se alipească poporul de nimbul dinastic, încât acest principiu pe vremuri, astăzi a ajuns tradiție.

Senatul în conștiința însemnătății istorice a serbărilor de eri cari sânt cheazăia viitorului țării, juruește regelui credință și alipire, sfârșind cu strigătul: să trăiască domnitorul.

Regele răspunzând salutului primarului Romei, spune că Italia și Roma reprezintă bunăînțelegerea între biserică și stat și unitatea țării nu e un act mai puțin sublim decât epoca de mărire de mai înainte a vechei Rome. Aceasta mărire era generală pe când cea de azi e națională și cea dintâi a numit-o Italia romană, iar cea de a doua Roma italiană.

Felicitățile domnitorilor.

Partea cea mai mare a domnitorilor din Europa a trimis regelui Victor Emanuel felicitările lor, parte prin ambasadori parte telegrafic. M. Sa împăratul nostru a trimis următoarea telegramă: Serbările proclamării regatului italian îmi ofer prilejul să-ți trimit M. Tale cele mai sincere urări de bine, întru prosperarea țării. Sânt încredințat că vechea prietenie ce ne leagă atât de fericit țările una de alta, va contribui și în viitor la conservarea bunelor legături dintre noi și va fi cheazăia pentru menținerea păcii generale.

Ajurnarea Reichsratului austriac.

Reichsratul austriac, primul Reichsrat ales pe baza votului universal a fost ajurnat eri, pe timp nehotărît, prin autograf împărătesc. Situația politică din Austria a ajuns într-o nouă fază critică.

Ajurnarea aceasta n'a venit pe neașteptate. Obstrucția uniunii slave care s'a reluat în comisia bugetară, o făcea inevitabilă. Ministrul-președinte baronul Bienert a amânat însă această măsură — care va fi urmată de dizolvarea parlamentului și publicarea de alegeri nouă — până în momentul din urmă, nădăjduind că uniunea slavă va înțelege zădărnicia obstrucției și nu va împiedeca votarea bugetului înainte de 1 Aprilie, când expiră provizoriul bugetar.

Nădejdea baronului Bienert nu s'a împlinit însă. Eri, când comisia bugetară și-a reluat ședințele, deputații uniunii slave au continuat discuția obstrucționistă. În același timp comitetul executiv al uniunii, într-o ședință plenară ținută în aceeași zi, a aprobat atitudinea membrilor comisiei bugetare.

Ministrul-președinte Bienert a solicitat dela Maj. Sa o audiență și a primit încuviințarea ajurnării Reichsratului.

Uniunea slavă ar fi fost gata să renunțe la obstrucție, dar numai în schimbul unor concesiuni care ar fi provocat obstrucția altor partide, azi aliate cu guvernul. Partidul deputaților slavi a cerut o reconstruire a cabinetului și, într'un viitor apropiat, constituirea unui nou cabinet de coaliție. Austria n'a ajuns însă încă în stadiul atât de înaintat ca și la alcătuirea guvernului să se țină seamă de puterile deosebitelor popoare, numindu-se ministru din sinul acestor popoare, potrivit numărului și însemnătății lor.

Guvernul nu s'a putut hotărî pentru împlinirea acestei cereri și, în consecință, unirea slavă a continuat obstrucția, iar guvernul, în consecvență cu atitudinea sa de până acum, a ajurnat Reichsratul.

Ajurnarea va fi urmată în cel mai scurt timp de dizolvarea parlamentului. Alegerile nouă vor avea loc însă numai la toamnă. Până la întrunirea noului parlament, guvernul va guverna pe baza articolului 14 din constituție. Acest articol se poate pune în practică numai atunci, dacă parlamentul nu e întrunit și s'a ivit o situație critică care cere o asanare imediată. De data aceasta, însă, situația critică a fost creată chiar de parlament. De-aceia a fost, deci, ajurnat

Reichsratul. Guvernul, sprijinit de partidul creștin-social, de partidele germane, de Poloni și Italiani, va publica bugetul, va ordona recrutările și va rezolvi chestiunea băncii comune — în așteptarea aprobării viitorului parlament.

Audiența lui Bienert.

Viena, 27 Martie. Ministrul președinte baronul Bienert a fost primit Duminecă în audiență de către Maj. Sa, făcându-i o expunere amănunțită a situației politice create în urma obstrucției Slavilor. Propozițiile ministrului-președinte cu privire la rezolvirea crizei au fost încuviințate.

Baronul Bienert a plecat dela această audiență, care a durat o oră și jumătate, cu un autograf care îl împuternicește să ajurneze Reichsratul.

Obstrucția continuă.

Viena, 28 Martie. Eri a avut loc un consiliu de miniștri în care s'a discutat măsurile de a se lua în fața obstrucției slave.

În cursul celor două zile de sărbătoare au avut loc tratative cu șefii uniunii slave, dar fără a se putea ajunge la înțelegere.

În ședința de azi a comisiei bugetare, care a început la orele 9 și jumătate, Slavii au continuat obstrucția. Primul orator, Ruteanul Lewiczki, a vorbit 3 ore despre situația politică.

În vremea aceasta comisia parlamentară a uniunii slave a ținut o conferință în care, discutându-se atitudinea uniunii, s'a primit o moțiune prin care se aprobă lupta deputaților slavi din comisia bugetară.

Ajurnarea Reichsratului.

Ministrul-președinte Bienert, luând cunoștință despre această hotărâre, a adresat președintelui Reichsratului Dr. Patai o scrisoare în care îi aduce la cunoștință ajurnarea Reichsratului. Președintele a grăbit numai decât în comisia bugetară, comunicând președintelui comisiei hotărârea Maj. Sale.

Președintele Chiarî a publicat numai decât scrisoarea și, fără ca oratorul rutean să-și fi putut termina discursul, a ridicat ședința.

Dizolvarea Reichsratului.

Guvernul nu se va opri la ajurnarea Reichsratului, ci va proceda și la dizolvarea lui. Autograful imperial prin care se disolvă parlamentul se va publica, probabil, la 1 Aprilie. Alegerile vor avea însă loc numai la toamnă.

Scrisori din București.

— Universitatea populară. — Sărbătorirea lui 13 Martie. —

București, 13/26 Martie.

Astăzi s'au deschis cursurile universității populare din București. A asistat un public foarte numeros. Aproape toate sălile „Liceului Lazăr” au fost pline de lume, iar cei ce n'aveau loc înăuntru, se înșiriau pe coridoare, ca să audă măcar ceva din cele ce spuneau conferențiarilor. Se poate să fie dorința de cultură care a adus atâta lume, dar se poate iarăși ca cea mai mare parte dintre asistenți să

fi venit numai de curiozitate. Ori cum, universitatea populară este foarte necesară, iar rezultatele pe cari le va da, atârna de acei cari vor preda cursurile. Afară de această universitate, care se deschide azi, d. C. Rădulescu-Motru, profesor universitar, vrea să mai înființeze încă o universitate pe care, probabil, o va numi „Universitatea populară a Noii reviste române”.

Deocamdată, dsa a convocat un grup de avocați, profesori, etc. și a avut o consfătuire cu dânsii, privitor la direcția ce se va da universității, pe care au de gând s'o înființeze. După câte se spun, universitatea populară condusă de d. Rădulescu-Motru va avea în vedere întregirea cunoștințelor autodidacților, cari sunt ceva mai culți. „Universitatea populară din București”, care s'a deschis astăzi numără până acum vr'o 1030 de elevi. Cea mai mare parte dintre dânsii sunt lucrători. Cursurile vor fi cât se poate de pe înțelesul tuturor și în același timp foarte variate. S'ar părea că, deocamdată, lipsește unitatea dintre aceste cursuri. Dnul Dr. Cantacuzino însă este o garanție că se va înlătura și lucrul acesta și se va avea în vedere ca de pe urma cursurilor universității populare să avem nu numai oameni cu cunoștinți precise, dar și cetățeni conștienți de datorile lor.

Inaugurarea s'a început printr'o cuvântare a dlui Dr. Istrati, profesor la universitate. Dsa a arătat rolul însemnat al universităților populare. Ele contribuie la pregătirea individului pentru lupta grea care îl așteaptă în viață. Universitățile populare pot descoperi chiar talente mari, inventatori, oameni de știință, precum au fost Liwingstone, Edison etc. Dacă sunt unii dintre Dv, zice dl Dr. Istrati, cari doresc să învețe ceva care nu figurează deocamdată în program, n'aveți decât să vă asociați 20-30 și să faceți o cerere în scris, să vă arătați dorința și vom găsi noi un specialist care să vă predea cursul pe care îl doriți!

După cuvântarea dlui Dr. Istrati, urmează lecția de deschidere a dlui prof. Dr. I. Cantacuzino, fostul director al serviciului sanitar. Dsa vorbește despre „Boliile pestilențiale și modul lor de răspândire.” Cu o voce caldă și cu o admirabilă metodă de expunere, dl Dr. Cantacuzino vorbește pe înțelesul mulțimii aproape un ciaz și jumătate și este ascultat cu cea mai mare atenție.

„Vom dovedi existența universității acesteia prin muncă” zice dl Dr. Cantacuzino și apoi intră deadreptul în subiectul conferinței sale. Boliile pestilențiale sunt frigurile galbene, ciuma și holera. De frigurile galbene nu ne ocupăm; ele nu vin pe aci pe la noi. Ciuma și holera însă ne preocupă, căci sunt niște musafiri cari vor să sosească din zi în zi și trebuie să știm cum să ne purtăm cu astfel de oaspeți nepoștiți.

Ciuma vine din anumite focare unde e veșnică. Calea pe care o urmează sânt riurile navigabile și coastele mărilor și oceanelor. Se manifestă mai întâi în porturi, și cei dintâi cari sânt atinși, sânt brutarii, băcanii, negustorii de făină și de cereale, hamalii.

Cum pleacă ciuma din focarele epidemice? Mai întâi se îmbolnăvesc și mor șobolanii din locurile acelea. Șobolanul însă este foarte inteligent și îndată ce vede pericolul boalei fuge. Se îmbarchează pe vapoare și vine cu ele în Europa. Ciuma se manifestă, în timpul călătoriei vaporului și când vasul ajunge în vr'un port șobolanii fug pe uscat. Acolo se ascund în magazii, băcării, brutării etc. Cum transmit ei ciuma? Ciuma bubonică se manifestă, printr'o înțepătură care seamănă cu aceia pe care o face un purece. Într'adevăr, purecii de pe șobolani transmit ciuma omului. Îndată ce a murit șobolanul, acești paraziți fug de pe cadavru și se duc la om. Ca să ne ferim de

Suspensorii, bandage și ochelari

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, toffelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 cor., se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel

din Temesvár-Józsefváros,
(Timișoara-Josefin)
Hunyadi és Mészits-u. sarkán.

clană, trebuie să luăm măsuri împotriva șobolanilor.

De holeră ne putem feri mai greu căci ea e transmisă de om și de cele mai multe ori de omul sănătos. Poate cineva să aibă în intestinul său microbul holerei și totuși să nu fie bolnav. Măsurile, cari trebuiesc luate trebuie să aibă în vedere izolarea celor cari vin din regiunile ciumate și să li-se analizeze materiile fecale. Conferința d-lui Dr. Cantacuzino a fost un model de lecție populară.

S'a serbătorit azi aniversarea lui 13 Martie. Ziua aceasta care însemnează deșteptarea și afirmarea sentimentului național a făcut să se adune la un loc scriitori, precum a fost dl St. O. Iosif, Zaharia Bârsan, Topârceanu etc. S'au spus versuri, s'a cântat. Corul studenților în teologie a cântat „Graiul neamului” „Pe-al nostru steag” și alte imnuri patriotice. Cuvântările studenților Portocali și Ispir au fost pline de însuflețire. Dar cea mai frumoasă parte a fost hora pe care studenții au jucat-o în piața „Teatrului Național”. Asemenea serbări s'au făcut și la Iași. E foarte frumos că studenții mea de azi nu uită pe 13 Martie 1906.

Correspondent.

Răvaș din Lipsca.

Vorbe și fapte de acasă. — „Tribuna” și comitetul național. — Nevoile noastre și discuția privilegiului băncii austro-ungare. — Discursul din urmă al d-lui Vaida. — „Copiilor nimănu” dela copiii nimănu din Germania.

Naunhof, 25 Martie.

Afară-i un cer ca de plumb și prin pâclele dese gândul mă poartă departe spre voi. Nu v'am mai scris demult și mi-i sufletul plin de obidă când mă gândesc la deșertăciunile de acasă; la munca voastră cinstită, ce prăpădiți ca să puteți apăra o cauză sfântă, contra atâtor patini de oameni nevolnici. Atâta depărtare ne desparte, încât nu cred să-i treacă cuiva prin gând că aș vrea să arunc și eu un simbur de ură în cele ce vă scriu acum. De aici poți să judeci limpede toată icoana vieții noastre de-acasă, și cu suflet neprihănit să-ți spui cuvântul oarzan despre felul celor ce se fac și ce ar trebui să se facă. Mărturisesc dintru început, că m'a măhnit peste măsură goana pornită împotriva voastră. Căci nu poate să te lase rece când vezi robindu-se urei, oameni despre cari păstrai nădejdi mai bune, cari ți-au fost pe vremuri, unii dascăli în ce numim noi astăzi școală, iar alții ți-au fost îndrumători în căile vieții. Pentru aceștia aveam odată adevărată adorație și e așa de mohorâtă haina îngustă ce-i îmbracă pe idoli de acum, în cari ne-am pus cu drag toată credința. A fost însă să fie așa, și, din toată înșelăciunea visurilor noastre nu ne-am ales decât cu o părere de rău, chinuitoare, întocmai ca atunci când fți petreci un prieten bun la groapă.

Intr'o astfel de situație amarnică am citit vorbele voastre calde din Nrul 54 cu care așteptați vorbirea deputatului Vaida, a celui Vaida pentru care acum câțiva ani se învălura tot sufletul tineretului românesc, din patru colțuri de țară. Am tresărit și am așteptat, cu o undă nedeslușită de teamă, ziua în care va răsună iarăși în casa țării glasul celui mai iubit dintre sfetnicii neamului. Așteptam dela discursul acesta o alinare pentru umilirea pe sub care ne-a trecut partidul nostru pe vremea desbaterii asupra privilegiului băncii comune. Așteptam și o lămurire pentru țoi, străjerii

cinstiți ai nevoilor noastre cari ați desaprobat cei dintâi greșala comitetului pe panta aceasta și ați dat dovada că cunoașteți mult mai bine viața economică și politică a neamului nostru, decât fruntașii cari îi diriguiesc destinele. Și cine știe de n'a fi ascuns tocmai aci mobilul „trădării” și a echivocității” voastre. Dar ce să zicem noi, atunci, la gestul de dispreț al ministrului de finanțe în fața argumentelor președintelui partidului nostru? Căci e doar un caz identic.

Am citit apoi discursul lui Vaida și mi-am adus aminte de primul „unui cetitor din țară”: „Inima lor de mult și-au robit-o patimei și dorului de josnică răsbunare”. Cum am și putea oare timbra politica actuală a comitetului nostru? Are drept sprijin un popor plin de viață și de nădejde care se sbate sub vitregia legilor și așteaptă răsăritul unor vremi mai bune, câștigate prin luptă și jertfă de vieți și prin destoinicia trimișilor săi.

Ce credințe o să-i rămâie însă, când va auzi despre isprăvile sfetnicilor săi? Căci ei nu înțeleg apărarea drepturilor lor prin timbrarea oamenilor cinstiți drept trădători și aducerea rezoluțiilor cari tind să amutească adevărul și să monopolizeze libertatea de presă.

La aleșii neamului însă e o altă logică. Înainte de toate interesul și ambițiile jignite, pe urmă nevoile obștești, al căror vaer poate nici nu ajunge până la ei, căci rare prilejuri sânt când ei se coboară între bieți pălmași. Au deci tot dreptul, căci nu s'au luat oficios la cunoștință proaspetele fărădelegi ale guvernului și până atunci răpușii de gloanțele jandarmilor pot să doarmă netulburati, căci cernitele suflute rămase în urmă au răbdarea cea sfântă a bouului. Și ne-a crăpat obrazul de rușine aici în fața străinătății, când am văzut că pentru răpușii la Țalna și Galați au vorbit străinii și nu de ai noștri, cu toate că ne place să facem paradă în fața ei, că sântem patru milioane și purtăm politică activistă.

Nici strigătul vostru de alarmă pentru cele cincisute de școli pierdute nu s'a auzit, nici n'a interpelat nimeni în chestia maghiarizării numelor de localități și nu s'a trimis nici jalbă la împăratul. Ce fac Șvabii din *Liebling* nu ne privește; noi avem alte nevoi de zor, cari trebui alinate.

Fratelui de cruce al lui Putnok și Tóth János i-s'a năzărit că vede vilva trădării în umbra ziarului „Tribuna”, deci asta trebuie gătită.

În repetite rânduri sau adus dovezi zdrobitoare față de învinuirile ce-au ridicat împotriva „Tribunei”, dar nu folosește nimica. Căci „fratele de cruce” e om fermecat și nimic nu-l prinde, parcă ar fi eroul scaldat în sânge de ursoaică din basmul nostru popular.

Asta însă nu-l oprește să debiteze mereu, dela început, acelaș cântec răgușit despre pretinsa trădare, căci e singura armă ce-l poate opri în căderea veșniciei ignorării, la care să fi muncit toate condeiele scriitorilor noștri și nu i-ar fi putut-o chiti mai bine decât și-a chitit-o el însuș de trei luni încoace.

Pentru noi cei împrăștiți prin străinătăți, discursul deputatului Vaida a făcut o impresie dezastruoasă. Ce vor fi gândind Ungurii despre noi, despre cel mai aprig deputat al nostru? care poate debita fără șială acuza indirectă: „guvernul a pus mâna pe un ziar radical...”

Nu și-a păpat el oare toată faima strășniciei sale cu acest discurs și n'am fi oare naivi închipuindu-ne că va mai sta cineva de vorbă cu noi, când are cuvânt să înșire toate acuzele și argumentele sale și a tovarășilor săi

în categoria acesteia — care este identică cu minciuna? Și dacă da, ce va urma de aici? Să ne ascundem iarăș rușinea printr'o muțenie îndelungată.

Patima, însă, orbește și nu alege vorbele, trebuie să iertăm. Le vom ierta toate relele ce ne-au pricinuit; să nu aștepte însă iertare atunci când mâna lor călăuzește oștile vrășmașe, arătând din ce parte e mai puțin rezistent corpul nostru național.

Din pilda „copiilor nimănu” dela Cluj să învețe toată suflarea românească cum trebuie înțeleasă o datorie. Ei au auzit glasul vremii care e semnalul de chemare, și în suflet cu focul sfânt al dragostei de neam, au început bărbătește lupta pentru cel mai scump avut al lor: *Limba românească*.

Voi suflute tinere, pătrunse de dragostea nestinsă a moștenirilor noastre strămoșești, în fața voastră ne închinăm și vă trimitem solia dragostei și alipirei noastre nețarmurite.

Correspondent.

Un profesor german despre Românii bucovineni.

Rectorul universității din Cernăuți, dl Dr. M. Friedwagner, un sincer prieten al Românilor, chemat ca profesor la universitatea din Frankfurt, a fost obiectul unor vii manifestații de simpatie din partea Românilor. Ziarul nostru a publicat o corespondență despre sărbătorirea lui din partea societăților „Bucovina” și „Moldova”. La 20 Martie n. și societatea „Junimea” a dorit să i dovedească dragostea, organizând în cinstea lui un comers festiv. Cu acest prilej, destinsul profesor a rostit un discurs avântat, în care a vorbit despre suferințele Românilor bucovineni.

Reproducem după „Seara” din București cuvintele călduroase ale acestui filo-român.

„Nu mi-se poate spune niciodată că simulez prietenie față de Români și că nu sânt sincer. De multe ori am avut să aud despre bietul Român cuvinte care sânt întemeiate. Am venit în Cernăuți tocmai când nu era permis a se purta tricoulul, ceea ce m'a înduioșat adânc în suflet, căci nu-i popor căruia să nu-i fie permisă manifestarea cu toate ale sale, și cu tot farmecul său național. Am cunoscut poporul român, m'am scoborât în mijlocul lui, și i-am pătruns sufletul de care m'am simțit atras ca de o invincibilă putere de magnet. Și totuși n'am încetat de a iubi națiunea, de a fi german cu tot sufletul...”

Mai întâi v'am cunoscut din cărți... Scăderea cea mai mare a poporului român e toleranța prea mare față de ceilalți. Soarta unui popor nu depinde de afară ci de însuși acel popor. Românii din Bucovina sânt mândri de țara, unde s atâtea monumente de ale vitejilor strămoși — precum ale unui Ștefan cel Mare.

Astfel spre Bucovina privesc toți Românii de pretutindenea: din Ardeal, Regat, Basarabia.

— Doresc ca acest frumos pământ să fie păstrat o mie de ani, fără stîrbire, și să se dea copiilor așa cum a fost moștenit dela strămoși... Dar pentru aceasta e necesară munca și jertfa.

Pe Români îi poți apăsa, îi poți chinui, dar zadarnică e încercarea de a-i nimici! În special acum e foarte necesar să fim cu ochii în patru, când avem de luptat cu vecini atât de tari și energici (aluzie la Ruteni). Ca să apărăm pământul ne trebuie energie multă și iscusință. România astăzi nu mai e stat balcanic; ea se întinde mereu spre vest. E pe cale de a se face un mare stat și un viitor strălucit îi surăde în față.

Deși Românii sînt împărțiți în trei state, totuși le rămâne unitatea limbei, a culturai credinței — și ne-schimbarea idealurilor...

Discordia să dispară împreună cu toți conducătorii care nu sânt chemați de a conduce pe calea cea bună. Un conducător bun mult prețuiește pentru viitorul popor.”

Fabrica de tâmplărie

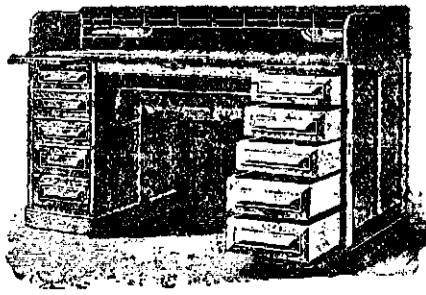
instalată cu putere de mașini

ERŐS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil. **Mobilier american** pentru birouri și sipete cu stropuri pentru acte se pregătesc la comandă

și în diferite calități, precum se vede și în desam.

Amintește apoi numele lui Bismarck sub care s'a format statul german unitar.

«Noi Germanii, cu durere trebuie să așteptăm câte o sută de ani, pînă să căpătăm cîte un astfel de bărbat. Românii să chibzuiescă bine, să privească interesul general; conducătorul să conducă sau la luptă sau la moarte.

Mi-ați spus că am înțeles sufletul poporului român, și am trăit în sufletul lui... Ceeace nu ne desparte e sinceritatea simțămintelor și opiniile oamenilor de treabă.

Serbarea de astăzi e momentul culminant din viața mea... Un dor are să mă apuce de d-voastră, dorul de a mă reîntoarce în mijlocul d-voastră, dorul care-mi dă speranța că iarăș mă voi întoarce în mijlocul d-voastră...»

Din străinătate.

Situația în Mexico. Atitudinea dubie a Japoniei în conflictul Statelor-Unite cu Mexico se clarifică acum definitiv. Guvernul american, a somat guvernul japonez, ca să se țină la o parte în această afacere și să nu caute a provoca un eventual război în baza convenției secrete încheiată cu Mexico. Cunoșcându-se astfel Convenția, se crede că somarea Statelor-Unite va fi urmată de Japonia, care nu va putea să pescuiescă în apă tulbure, cunoscându-i-se intențiile.

Intre statele protivnice au avut loc dealtfel unele ciocniri, cari sau terminat cu mai mulți morți și răniți. După știrile sosite din San-Antonio, patru americani, cari au luat parte la răscoală au fost executați în mod militar.

Aceste ciocniri par a fi preludiul războiului, căci după cum se anunță din Washington, departamentul războiului a invitat birourile înrolărilor să angajeze 6000—7000 de recruți pentru a complecta regimentele mobilizate.

Conflictul ruso-chinez În urma pășirii energice a ambasadorului rus la Peking, care a remis nota guvernului său guvernului chinez, conflictul dintre cele două state pare a lua o întorsătură favorabilă deslegării definitive. Guvernul chinez a declarat că va îndeplini pretențiunile rusești, voind să sfârșească odată cu aceste relații încordate, cari o opresc dela introducerea reformelor interne, pe cari țara le așteaptă.

De altă parte sosesc știri despre izbucnirea revoluției. Se amintește despre un manifest al studenților chinezi dela școlile din Tokio, prin care îndeamnă populația la răscoală, la apărarea demnității statului, călcată în picioare de guvern, conform placului Rusiei. Se face mențiune și despre mobilizarea trupelor în Mandjuria, a cărei locuitori supuși ruși, au cerut intervenția ambasadorului din motivul periclitării bunurilor și chiar și vieții.

Biblioteca populară a Asociațiunii.

Aducem la cunoștința onor. membri ajutători ai Asociațiunii, că expediția numărului 2 (Floarea Sarelui, legendă de Ștefan Cacoveanu) din «Biblioteca populară a Asociațiunii» e aproape terminată. În curs de trei săptămâni se va expediția și numărul 3 (Din viața Sfinților: Ioan gură de aur), care e aproape tipărit. Iar până la sfârșitul lunei Aprilie se va expediția și numărul 4 (Povestea lui Harap Alb, de Ion Creangă.) Așa că începând cu luna Maiu, apariția și expediția Bibliotecii populare se va face la vreme. Rugăm deci pe toți membrii ajutători să fie cu răbdare. Ca la începutul oricărei întreprinderi, întârzierile și neregularitățile erau cu neputință de incunjurat, mai ales că numărul abonaților a întrecut toate așteptările noastre.

Neprevăzând că se vor înscrie peste opt mii de membri ajutători, ca abonați ai «Bibliotecii populare a Asociațiunii» nu am putut lua măsurile din vreme pentru înlăturarea întârzierilor și neregularităților. Putem asigura însă pe toți membrii, că noi ne dăm silința să aducem expediția în rînduială. Și în curînd o vom aduce.

Adescori primim reclamațiuni dela membri, cărora știm de bună seamă că li s'a trimis numerile apărute din Bibliotecă. În multe comune

poșta sau primăria nu împarte broșurile trimise de aici, așa că vina nu e a noastră, dacă abonații nu primesc Biblioteca. Li rugăm deci pe toți ceice în viitor nu vor primi numerele din «Biblioteca populară a Asociațiunii» să le caute mai întâi la poștă sau la primărie și numai dacă nu le găsesc acolo să ni-le ceară.

Sibiu, 24 Martie 1911.

Pentru Biroul Asociațiunii:

O. C. Tăslăuanu.

INFORMAȚII.

A R A D, 28 Martie n. 1911.

Apponyi — profesor universitar. Cîteva zile din capitală au surprins azi lumea cu știrea că lui Apponyi i-s'ar fi oferit o catedră de drept public la universitatea din Budapesta.

În cercurile universitare se desminte știrea aceasta. E adevărat numai atîta, că în sinul profesorilor a fost vorba de invitarea lui Apponyi, dar propunere concretă n'a prezentat nimeni.

— **Principii curioase.** Cu prilejul crizei ministeriale din Italia regele a voit să schimbe unele idei și cu șeful partidului socialist, Bissolati pe care l-a invitat la palat. Bissolati s'a prezentat în haine de stradă, conform principiilor sale democratice.

La alcătuirea noului guvern a fost luat și el în combinație, oferindu-i-se chiar un portofoliu. După multă gândire Bissolati a refuzat demnitatea, printr'o scrisoare adresată ministrului-președinte Giolitti, motivând refuzul prin displăcerea ce i-o cauzează formalitățile, parada, pe cari nu le poate suferi.

Interviewînd-ul cu această ocazie un ziarist, Bissolati a spus următoarele:

— **Hotărîrea mi-e neschimbată.** Nu-s prietenul ceremoniilor și nu-mi pot opri temperamentul. Am avut de două ori prilej să vorbesc despre acest lucru cu Giolitti și odată cu regele și nici cînd nu l-am tănuț. Ba ce e mai mult tocmai regele e unul dintre pușinii cari m'au înțeles.

La audiență am mers nestingherit, de oarece nu mi-s'a cerut ceremonie. Îți poți închipui ce plăcere mi-a cauzat simplitatea, cu care m-a primit regele. Da, domnule mi-e imposibil să primesc onorurile date, mai ales acum cînd sîntem în pragul jubileului.

Nu, Bissolati nu va rosti nici cînd vorbiri în redingotă și joben.

† **Vicențiu Marcoviciu.** Ni-se telefonează din Nădlac, ca veteranul paroh de-acolo, *Vicențiu Marcoviciu*, a răposat azi. Octogenarul preot s'a bucurat de considerație generală în preoțimea noastră din dieceză. Pe vremuri, el a jucat un rol însemnat și în mișcările culturale și politice din comitatul Aradului. Ultima luptă națională în care s'a distins, a fost cu prilejul candidaturii naționale diu cercul Nădlac, cînd inimosul bătrîn s'a pus în fruntea memorabilii campanii dela începutul activității noastre parlamentare. De-atunci, povoara anilor l'a împins tot mai mult în sihăstria bătrînețelor. Azi, s'a stins, în mijlocul unor regrete unanime. Trimitem adînc întristatei familii expresia condolențelor noastre:

Primim următorul anunț funebral:

Comitetul parohial gr.-or. român din Nădlac îndurerat aduce la cunoștință trecerea din viață a preaiubitului păstor sufletesc al acestei comune bisericești, **Vicențiu Marcoviciu**, în-tîmplată la 15/28 Martie, 1911, în etate de 80 ani, după o păstorire mănoasă de 54 ani ca paroh al acestei comune bisericești.

Rămășițele pămîntești ale defunctului se vor așeza spre odihnă veșnică mîne, 16/29 Martie, la orele 10 a. m., conform ritului gr.-or.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

— **Groaznicul incendiu din New-York.** În numărul de ieri am înregistrat groaznicul incendiu din New-York, asupra căruia dăm azi unele amănunte:

Erau orele după amiază, și tocmai se făceau plățile cînd s'au observat primele flăcări, cari au produs o panică enormă. Tipetele nenorociților cari își vedeau viața primejduită străbătuseră în cele 3 caturi de deasupra, unde deasemenea erau niște ateliere, cu un număr mai mare de lucrători. Fabrica de celuloid unde a izbucnit incendiul, se afla la catul al 7-lea și număra cam peste 1500 de brațe muncitoare, bărbați, femei și partea cea mai mare fete, imigranți din Germania și Italia.

Văzându-se în pericol această mulțime de oameni cerca toate mijloacele să-și poată salva viața. Dar după cum în astfel de momente de spaimă omul își uită chiar și de lucrurile cari l'ar putea mîntui tot astfel și acești nefericiți uitaseră că la părțile externe ale edificiului sînt scări de salvare. Steteau buimăciți, alții desperați gesticulau, alergau prin locul incendiat pînă ce fumul și flăcările i-au împins pe toți pe la ferești, de unde partea cea mai mare și-a făcut vînt în stradă.

Erau matrațe de salvare, dar sîrînd din așa înălțime erau greu de nimerit, și aproape toate victimele săriau pe lângă matrațe rămînând moarte, mutilate în mod oribil pe pavajul străzii. Alții iar sîrînd în aceste matrațe în acelaș timp aveau iar nenorocul de a se rupe matrațele sub greutatea mare a lor și trecînd prin ele cădeau pe stradă și rămăneau morți.

S'a văzut din partea spectatorilor, cum un bărbat, din localul incendial, apuca fete și le arunca în stradă. Se crede că acesta își pierduse mințile. Văzînd pericolul de neînălțurat fetele se îmbrățișau se sărutau și se aruncau apoi în stradă. — Au fost scene sfîșietoare.

Până acum nu se cunoaște numărul complet al victimilor. S'au dat peste 160 de persoane moarte, în mare parte carbonizate, ori mutilate în mod oribil, așa că sunt foarte greu de recunoscut.

Familile celor pierduți stau de dimineața pînă seara, frîngîndu-și mînilor, plîngînd și văicărîndu-se. Imprejurimile au devenit locul celor loviți de durere, căci e atît de mare numărul celor cari își caută pe cel ce le aparține.

— **Manifestații sîngeroase între Cehi și Poloni.** Din Maehrisch-Ostrau se anunță: Cea din urmă numărătoare a populației a dat prilej pentru o încăerare sîngeroasă între Cehi și Poloni. Acești din urmă au ținut un meeting de protestare contra Cehilor cari falsificaseră datele recensămîntului în favorul lor. Meetingul la care participaseră peste două mii de persoane s'a ținut într'un apartament al clubului polon. Cehii îi așteptau pe sfîrșite în stradă și cînd lumea, dînd să iasă dela adunare, s'a amestecat printre Cehi, aceștia au scos cuțitele și ciomegele și au început să se îmblătescă ca orbi. Bătăușii au fost imprăștiati numai cu ajutorul autorităților și după ce lăsaseră pe teren mai mulți răniți.

— **Asasinarea unui pictor.** În localul casei din Serbitebe, comitatul Torontal a fost împușcat ieri pictorul Ioan Secoșan de un ajutor de notar. Cei doi erau îndușmăniți de multă vreme pentru girul câtorva polițe și întîlnindu-se ieri s'au luat la harță. Urmarea a fost că ajutorul de notar a scos revolverul și a tras mai multe focuri asupra lui Secoșan, care a rămas mort. Victima sfudiase pictura.

în München și era controlor comitatens în Becicherec.

Asasinul a fost arestat de jandarmi și dus în temniță.

— **Societatea comercială »Consum« din Blaj.** La anul 1892 s'a alcătuit în Blaj — întâi »consum« românesc. Pus însă pe temeiul de »societate pe acții și așezat în oraș. În furnicarul de concurență și cu lipsă de control — a fost fatal să îndure pierderi însemnate, ajutate de altcum în cea mai mare parte de reaua credință a cătorva conducători și lucrători din prăvălie.

După svrlcoliri de peste 10 ani — încetul cu încetul »Consumul« (bolta românească) din Blaj a apucat pe căi mai bune. De vre-o câțiva ani scârșește necontent din pierderile avute în cei dintâi zece ani. În anul încheiat încă a scârșit din pierderi 3 mii 119 cor., cât a fost câștigul anului. Peste tot s'a vândut în »Consum« mărfuri de 53 mii cor.

— **Sfârșitul crizei în guvernul rus.** Consiliul imperiului a respins în a doua citire proiectul semstvorilor pentru guvernele de vest. Grupul din dreapta a votat contra proiectului deoarece secțiunile electorale naționale au fost părăsite. Proiectul respins a fost din nou susținut de Dumei din partea octombriștilor și a naționaliștilor, după forma vechiului proiect înlocuit de guvern.

Criza ministerială e terminată. Dl Stolypin rămâne la postul său, mai cu seamă după ce proiectul sus zis a fost respins de Consiliul imperiului.

— **Votarea unui credit de 38 milioane pentru armata rusă.** Duma a discutat într-o ședință secretă bugetul artileriei și a adoptat un credit de 38 milioane pentru dezvoltarea materială și tehnică a armatei, exprimându-se pentru dezvoltarea secțiunii aeronautice.

Duma a votat 1.443.720 ruble pentru cheltuielile secrete ale ministerului de războiu și 1.800.000 pentru clădiri de cazărmi.

— **Ajutorarea arșilor din Curitau.** După un restimp de aproape un an de zile dela groaznicul foc din Curitau, o comisie de ajutorare a început iar împărțirea banilor adunați din mila oamenilor cu dare de mână. Comisia era formată din prefectul comitatului câțiva proprietari, tot atâția notari și primarul din Curitau. La împărțirea ajutoarelor s'a avut în vedere în primul rând paguba materială a celor atinși de izbeliște. S'au dat ajutoarele de câte 929, apoi 696, 466 200 și 50 coroane în măsura pagubelor prieiuite.

— **Amurgul zeilor.** Sub acest titlu ziarul bucureștean »Acțiunea« scrie: »Românii din Ardeal au între alte multe calități bune și pe aceea de-a ridica până la apoteoză pe aceia, cari au luptat cât de puțin pentru cauza lor națională. Pentru atâți bărbați, în Ardeal, domnește un adevărat cult. Mangra, Brote, Slavici erau și ei printre aceștia. Astăzi însă acești zei au căzut dela înălțimea, la care un popor obidit îi ridicase. Privind astăzi la ei, ne aducem cu durere aminte de înțelesul crudului Götterdämmerung.

Cei trei au căzut prin actul lor de tradare fățișe. Sânt însă unii zei, care cad tocmai din exagerarea prea mare a valorii lor personale. Astfel a pățit-o teoreticianul puterii boierești, d. Aurel C. Popovici, cu al cărui stil destrăbălat au făcut mai deunăzi cunoștință cetitorii acestei rubrici.

Tăranul boierit Aurel C. Popovici, după ce și-a găsit un culcuș în șleahita ciocoiască din România, a crezut că întrezărește în Ardeal fantoma tradării și s'a năpustit cu furie asupra celor mai entuziaști luptători din Ardeal. Trădare! Trădare! Trădare!

Bieții oameni, surprinși de acest atac, i-au cerut probe. Și, marele vice-rege al Austriei

mari, a găsit probele în faptul că unul dintre colaboratorii marelui ziar național »Tribuna« face greșeli de gramatică.

Lumea românească a văzut aceasta și a început să se întrebe: Acesta este zeul nostru? Cel care se dedă la spectacole atâta de ridicole, nu merită stima noastră? Astăzi dl Aurel C. Popovici este numit în Ardeal »marele calomniator«.

Ceice vor să vadă de ce este capabil un zeu, pe care l-a ajuns amurgul, n'au decât să citească elucubrațiunile ce le publică acum în »Gazeta Transilvaniei«. În niște fraze bombastice, cu un aer de grandoman, tratează pe adversarii săi de »mojici«, »puturoși«, »imbecilii«, etc., și uită să dovedească tradarea ale cărei dovezi adversarii i-le cer.

Lumea asistă la acest spectacol și nu poate avea de cât un sentiment de milă față de acest om, care se bucura de atâta stimă la Românii ardeleni care se bucura și la noi de multă considerație, până nu se făcuse instrumentul ciocoilor. Căci este dureros pentru cineva ca în urma faptelor lui, dela slava la care poporul îl ridicase, să ajungă a purta numele de »marele calomniator.«

Ce dureros este amurgul zeilor!...

— **Fondul Dr. P. Șpan** pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii. Comitetul »Reuniunii meseriașilor sibiieni«, tractând în ultima sa ședință afacerea fondului Dr. Șpan, a luat act cu mulțămă de dania făcută de președintele Tordășianu în scopul eternizării memoriei acestui vrednic bărbat. A hotărât, ca fondul să nu se activeze înainte de a ajunge la suma de cor. 2500, când 20 procente din interese se vor capitaliza, iar 80% se vor folosi la acoperirea cheltuelilor de drum ale copiilor de Moți, cari se aplică la meserie, cum și pentru îmbrăcarea și ajutorarea lor. Fondul se alimentează din daruri benevole, din venitele producțiilor publice, din interese etc. Ca nici meseriași actuali să nu fie subtrași dela datorința de a jertfi cât de puțin în memoria prietenului cauzelor noastre meseriești, în memoria prof. Dr. Șpan, între ei circulă un apel cald în scopul contribuției.

Cu contribuțiile următoare: colegul decedatului Dr. Șpan, Dr. Vasile Stau, profesor seminarial 10 cor., fostul elev al lui, Ilie Beu, paroh în Apoldul-rom. 5 cor., Vasile Damian, deputat dietal, protopresbiter în Brad 10 cor., Dr. Iuliu Decian, avocat în Sercaia 5 cor., G. Lupu, paroh în Dridif, Ioan Neagoe, paroh în Stremți, Ioan Budoiu, paroh în Câmpuri-Surduc, câte 2 cor., Ioan Roman, paroh în Tălmăcel 1 cor., »Auraria«, institut de credit în Abrud, Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni, câte 10 cor., Ioan Simu, preot în Abrud, Teodor Toader, paroh în Mărișel, câte 5 cor., dsoara Silvia Pop, învățătoare în Mărișel 2 cor., Ștefan Morariu, paroh în Cunța 1 cor. și Eugen Tordășianu 10 bani — fondul a ajuns la suma de 105 cor. 20 bani.

— **Ciuma în Odesa.** Guvernul Galiției a trimis la Odesa pe dr Kucera, dela institutul de igienă din Lemberg, să vadă ce este la Odesa.

Kucera arată acum în »N. Fr. Pr.« că ciuma a început acolo în Iulie 1910 și până la Decembrie a dat 140 de cazuri, din cari 43 sfârșite cu moarte. A fost ciumă bubonică. Dar între ele s'a dovedit la autopsie și 2 de ciumă la plămâni.

În Ianuarie și apoi în Martie 1911 iar s'au ivit câteva cazuri. Două le-a văzut d-rul Kucera: un copil și un bărbat; acesta a căpătat boala jupuiind un dihor. S'au găsit microbii ciumei la dihor!

Ciuma s'a luat dela guzganii. Sânt două ciubare: unul într-o piață de zarzavaturi și alte lucruri de hrană și al doilea la docurile de ce-

reale. În Septembrie 1910 au găsit aci mulți guzganii pieriți, cu ciumă în ei. Ciuma o fi venit din port. În jurul Odesei, în sate au fost cazuri datorite molipsirei dela om la om.

În port s'au luat măsuri de stărpirea guzganilor și de împiedecarea aducerii molimei cu mărfuri, etc. Acum a sosit un aparat Clayton, mare!

În port este laborator bacteriologic. În oraș e spital de izolare și lazaretcarantină pentru bănuți. Ferestrele spitalurilor sânt cu plase de sârmă în potriva muștelor. Ingrijitorii au măști.

Nu s'a îmbolnăvit nici unul. Vânează guzganii 200 de inși. Liucid cu otrăvuri. Preparatul lui Danysz n'a dat rezultat. Omoară 400—700 pe zi. Îndată ce-iucid îi udă cu petrol ca să ucidă puricii.

În fiecare casă sânt două curse de guzganii.

Pe lângă guzganul cenușiu și cei negru, sânt acolo și guzganii de Alexandria, aduși de-acolo. Dela Septembrie 1910 au făcut autopsie, etc., la 40.000 de guzganii, din cari 55 procente erau ciumați și anume numai guzganii ziși migratori. (Mus decumanus Pallas). Metoda de cercetare e cea cu nocută dela Bombay. Comisiunea a hotărât stărpirea pisicelor.

Altoirea apărătoare de ciumă se face cu ser pregătit la Kronstadt (lângă Petersburg), cu microbi omorâți. Dintre ingrijitorii altoiți nu s'a îmbolnăvit nime. Unul, eare nu era altoit, da. Altoirea pricinuește friguri, umflarea gâturilor, etc., și apărarea ce dă ține câte-va luni și începe la 7 zile după ce-o facem.

Se spune simptomele sânt mai domole cu mult, dacă se face altoire și apoi se dă ser antipestos. Serul singur apără, dar pe timp foarte scurt. S'a observat anafilaxie, adică îmbolnăvire mai grabnică la cel altoiți, etc., (firește un timp). Se spune că serul antipestos, dat în cârtimi mari, s'ar fi arătat tămăduitor.

Zice că primejdie să vie ciuma dela Odesa în Austria pe apă, nu este, căci la Triest, etc., s'au luat măsuri. Cu toate astea holera a venit pe Dunăre și a ajuns în Austria de jos în Bohemia și Moravia. Pe uscat nu crede cu puțință, căci guzganii nu vor veni pe uscat sau cu trenul în Galiția. Cere trimiși specialiști în Galiția, cari să fie la îndărmână când s'ar ivi vre-un caz.

Despre ciuma pulmonară dela Charbin crede de-asemena că-n Rusia n'ar putea prinde rădăcini față de măsurile ce s'au luat.

— **Pentru dl Vaida.** După lașul său atac îndreptat în parlamentul unguresc împotriva noastră, numindu-ne vânduți Ungurilor, dl Vaida vine în numărul de azi al autorizatului cu un nou atac temerar împotriva »Tribunei«, împotriva dlor Oncu și Ciorogariu și împotriva redactorilor noștri. Onorabilul domn, reeditează toate infamiile debitate pânăcum contra dlui Oncu și Ciorogariu, în ciuda tuturor declarațiilor câte au făcut; îi face din nou mangriști, vânduți lui Tisza, Jeszenszky, Slavici, Brote, iar pe redactorii »Tribunei« îi amenință că le va face »biografii« și că suferă de »moral insanity«.

Farsorul din Cluj vedem că se dedă la acte de țigănie... Domnii Oncu și Ciorogariu nu se vor dimite să-i răspundă. Deferența ce o avem față de publicul nostru cetitor ne oprește și pe noi să ne coborâm la nota sa vulgară și trivială. În ce privește amenințarea cu actele de brigantism: să poftescă!

Cât pentru epitetul de moral insanity ce ni-l dă, cam așa ceva, ce-i drept, ni-au mai spus și dnii Goldiș și Ștefan C. Pop. În acea seară, când au venit în redacția noastră, după memorabilul său caz din cameră, care l'a făcut celebru, ei ni-au apostrofat!

— Cum îi puteți lua apărarea unui nebun, care a mințit în parlament și ni-a făcut pe noi toți și cauza națională de ocară și de rușine.

Atelier optic. Isvor vrednic
de încredere și ieftin pen-
tru orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

— Giuvaergiu. — Mátyás király-tér 15.

Fosta prăvălie HUSZNIK.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvaere din aur, argint, briliante și obiecte din argint veritabil de China, cum și în articole optice.

ECONOMIE.**Adunarea generală a „Albinei“.**

Sibiu, 25 Martie 1911.

(Dela corespondentul nostru). Astăzi s'a ținut a treizeci și opta adunare generală a primului nostru institut financiar, care e de o deosebită importanță pentru dezvoltarea economică-financiară a poporului nostru.

Înainte de a releva hotărârea cea mai de seamă a acestei adunări generale, voi înșira câteva date privitoare la propășirea acestui institut, pe cari le culeg din raportul consiliului de administrație.

Institutul „Albina“ în anul 1910 a operat cu întreg capitalul societar de trei milioane coroane și și-a estins rețeaua de organizație, înființând în Murăș-Oșorhei o nouă filială, transformând agentura din Mediaș în filială și înființând agenturi nouă în Ibașfalău, Șeicamare, Sân-Nicolaul-mare și în Zorlentul-mare. Albina are deci până acum patru filiale și 5 agenturi. Pentru a putea controla operațiunile acestora, a creat un post de inspector general, care va fi împlinit din corpul funcționarilor institutului. Toate aceste înseamnă un pas spre progres.

Deși anul 1910 n'a fost tocmai favorabil creditului, totuși „Albina“ a redus interesele împrumuturilor și cu toate aceste operațiunile ei s'au încheiat cu un rezultat splendid: Depozitele spre fructificare au crescut cu K. 1.872.000, trecând peste K. 20.000.000. Cambiile de bancă s'au sporit cu K. 490.000. Creditele cambiale cu acoperire ipotecară cu K. 2.253.000. Împrumuturile ipotecare în scrisuri fonciare cu K. 576.000. Credite de contocurent cu 808.000. Efectele publice cu K. 176 mii. Fondul general de rezervă în cursul anului s'a urcat de la K. 540.000 la K. 700.000. Profitul net a fost de K. 457.613,35 din care K. 300 mii s'au împărțit ca dividendă acționarilor, K. 61.522,67 tantieme statutare, K. 25.000 pentru scopuri culturale și de binefacere. Celelalte sume s'au trecut la fondurile de rezervă și pensii ale funcționarilor. Din distribuirea cvotei pentru scopuri culturale și de binefacere relevăm următoarele poziții: pentru gimnazul din Brad rata a cincina de K. 2000; pentru masa studenților întemeiată și susținută de Institut K. 8000 (s'a urcat cu K. 2000 față de anul precedent); pentru „Asociațiune“ K. 2000; pentru școala de industrie de casă din Sibiu K. 1000; pe urmă alte ajutoare mai mărate la diferite instituții culturale. După ce s'au înființat atâtea filiale, în viitor din aceste cvote vor trebui să se împărțescă și instituțiile ce se află în sediul filialelor. La dispoziția direcțiunii au mai rămas K. 6400, de cari desigur vor beneficia, în cursul anului, multe așezăminte culturale. „Albina“ dela înființarea ei până acum a împărțit pentru scopuri culturale și de binefacere frumoasa sumă de K. 367.122,52.

Acționarii cari au participat într'un număr destul de mare la adunarea generală au primit toate propunerile direcțiunii fără nici o discuție.

Momentul cel mai important al adunării generale a fost crearea *fondului cultural Partenie Cosma*. Simpaticul secretar, dl Dr. Tiberiu Brediceanu, a citit un raport amănunțit din care extrag aproape textual părțile mai esențiale.

La sfârșitul anului, am avut plăcerea a înregistra în istoricul institutului nostru un moment însemnat și îmbucurător și anume la 1 Ianuarie a. c. s'au împlinit 35 de ani de când dl Partenie Cosma, bărbatul de al cărui nume se leagă în primul rând înflorirea și progresul „Albinei“, a luat asupra sa conducerea destinelor acestui institut în calitate de director.

Cumpănind pe de-o parte vremurile adesea foarte grele prin cari a trecut institutul, în ultimul pătrar de veac, de altă parte apreciind meritele mari și incontestabile, cari, prin o în-

teleaptă și prevăzătoare ocaziune, și le-a câștigat dl P. Cosma pentru instituția în fruntea căreia a fost pus, — direcțiunea a decis să serbeze aniversarea a 25-a a activității sale. La 25 Decembrie 1910 s'au și ținut aceste serbări. Tot atunci s'a mai hotărât, ca din acest prilej să se înființeze un fond cultural de 40.000 cor., care să poarte numele dlui P. Cosma; să se picteze portretul jubilarului și să se așeze în sala de ședință a institutului (Pictorul Kimon Loghi a și sosit astăzi la Sibiu ca să facă acest portret); s'a predat un frumos album cu fotografiile membrilor din direcțiune, a comitetului de supraveghere și a funcționarilor și s'a dat un banchet în onoarea dlui Cosma. După cum v'aduceți aminte, această serbare jubilară s'a ridicat la o adevărată sărbătoare națională. Adunarea generală a luat cu însuflețire act de această sărbătorire a dlui Cosma și pe urmă a stabilit textul fondului cultural P. Cosma precum urmează:

§ 1. Din prilejul jubileului de 25 de ani în serviciul institutului, în calitate de director executiv, al dlui Partenie Cosma, care s'a serbat la 25 Decembrie 1910 — din fondul special de rezervă se separează suma de K. 40.000. — din care se formează **Fondul Partenie Cosma**.

Acest fond se poate augmenta din contribuțiile funcționarilor institutului și ale altor persoane și corporațiuni și la propunerea direcțiunii, prin dispozițiunile speciale ale adunării generale.

§ 2. Destinația acestui fond este:

a) Acordarea de ajutoare funcționarilor institutului, cari cu învoirea institutului fac călătorii de studii pentru perfecționarea lor în afacerile de bancă.

b) Acoperirea cheltuielilor de călătorie a acelor funcționari ai institutului, cari participă la întruniri de specialiști în afacerile de interes economic în patrie și în străinătate.

c) Acordarea de burse pentru funcționarii institutului, cari după un serviciu de cel puțin 5 ani, se trimit la studii mai înalte de specialitate în patrie și în străinătate.

d) Premiarea scrierilor financiar-economice de specialitate, publicate de autori români.

Adunarea generală a primit cu însuflețire crearea acestui fond și a făcut entuziaste ovățiuni dlui Cosma, care adânc emoționat a mulțumit atât în numele său cât și a funcționarilor de educația cărora se îngrijește cu atâta înțelepciune adunarea generală.

Țin să accentuez deosebita importanță ce o are instituirea acestui fond pentru viața noastră economică-financiară. El înseamnă primul pas spre europenizarea politicii noastre financiare, care este una din temeliiile existenței naționale a poporului românesc din Ungaria.

Cu ajutorul acestui fond, funcționarii dela matca băncilor noastre, vor cutriera, an de an, străinătatea, vor cunoaște mișcarea financiară din Apus, vor studia principiile călăuzitoare ale științei financiare moderne, li-se vor deschide noi orizonturi în felul cum trebuie cărmuită viața financiar-economică a unui popor ca al nostru.

Acest fond va fi și un îndemn pentru tinerii funcționari ai institutului „Albina“ să muncească și să se distingă, ca să fie vrednici de a se bucura de ajutoare și de burse pentru străinătate.

Prin crearea acestui fond se înseamnă o nouă pagină în dezvoltarea poporului nostru și trebuie să fim cu toții recunoscători dlui Cosma care a dat această destinație înțeleaptă fondului care poartă numele său. Dsa a dat o nouă dovadă a spiritului său superior și practic, prin care s'a distins în totdeauna.

A 38-a adunare generală a „Albinei“, care a săvârșit aceste fapte, va rămânea deci una dintre cele mai însemnate în anele băncilor noastre.

Mai amintesc că tot din acest prilej s'a urcat retribuția dlui Cosma și s'au reales în direcțiune domnii: Iosif Șt. Șuluțu și Gheorghe Pop de Băsești, Lumea aștepta ea acest din urmă să se retragă...

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILEdin cauza schimbării localului
se vând cu prețuri**ieftine**
în fabrica de mobile alui
REISZOradea-mare-Nagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ KOLOZSVÁR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: **Dr. A. Cozmutza.****CREDIT**pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:**Herzog Sándor**
Arad, Str. Weltzer János 15.

— — Telefon No 376. — —

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femeiești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Mulțămită publică.

La concertul aranjat de tinerimea universitară română din Cluj în 5 Martie a. c., au intrat oferte respective suprasolviri dela următorii P. T. domni:

Oferte: H. du Dr. Iosif Gall 200 cor. I. P. S. dn Ioan Mețianu, H. du Vasile de Stroescu, Gheorghe Pop de Băsești, G. Boieriu Făgărășanu, N. N. câte 100 cor. H. du Antoniu Moesonyi de Foen, Vasile Goldiș, On. inst. „Decebal” câte 50 cor. P. T. dni Dr. V. Bianu, Ana Pepelovits, P. S. dn Dr. Demetriu Radu câte 25 cor. P. S. dn Dr. Vladimir de Repta, P. T. dni Dr. V. Preda, Dr. Ioan Marghita, Dr. Victor Bontescu, Dr. Zosim Chirtop, N. Ilescu, P. Lucaciu, Dr. I. Cloajă, Dr. Gheorghe Secoșan, Dr. Titu Pop, Dr. Cornel Steer, Dr. Ioan Tămăș, D. M. Bragadiru, Tulu Roșescu, Ioan Gall, „Vatra”, „Auraria”, „Aurora” câte 20 cor. P. T. dn Ioan Săcărean 19.20 cor. P. T. dni Frații Oancea 18.80 cor. P. T. dni Mihail Bociatu, Ioan Hosszu, Vasile Janza, Emanuil Ungureanu, Gavril Condor, Dr. G. Dobrin, Ioan A. de Preda, Dr. Iustin Pop, Iuliu Herbay, Aurelia Dan, Teodor Doboș, Ioan Boieriu, Pavel Fumor, Alexandru Nemes, Galacteon Șagău, Iuliu V. Albini, Gheorghe Bants, Iovian Mureșian, Dr. Eugen Tătar, Augustin Hamsea, Ecaterina Rusu, Ilie Șerbu, Frații G. Onesea, Ștefan Belloiu, I. S. Drăgulescu, Dr. Iancu Mețian, N. D. Moroiano, Petru Chechicheș, Sabin Solomon, Dr. Alexandru Pop, Dr. Pavel Opișă, „România Jună”, „Libertatea”, „Cordiana”, „Vlădeasa” câte 10 cor. P. T. dn Dr. Andrei Pop, 6 cor. P. C. S. Dr. R. Roșca, P. T. dni, Dr. A. Chețianu, Marius Elekes, Ștefan Șerban, Dr. Andrei Monda, Ștefan Popa, Grigoriu Pop, Dr. Vasile Suciu, Dr. Iosif Tureu, Dr. Iuliu Popescu, Vasile Saltețchi, Ladislau Pop, câte 5 cor. P. T. dni Dr. Simeon Bota, Dr. V. Bologa, Gheorghe Csatt, Iosif Șuluțiu, Ioan Hațiegan, Dr. Gavril Cozma, M. Strajan, Gavril Rebrean, Dr. Atanasie Marienescu, câte 4 cor. P. T. dn N. Petra Petrescu, 3 cor. P. T. dnă Maria Costea, 2 cor.

Suprasolviri: H. du Dr. Teodor Mihali 1100 cor. H. du Dr. Ioan Mihu 200 cor. P. T. dn, Dr. Nicolae Onu 120 cor. P. T. dni Dr. Ștefan Pop, Dr. Iuliu Maniu, Francisc Hosszu-Longin, Dr. Alexandru Vaida, Dr. Victor Poruțiu, câte 100 cor. P. T. dn Vasile Ranta, Dr. Ioan Vaida, Dr. Ioan Popescu, câte 50 cor. P. T. dn Aurel Șteica 26 cor. P. T. dn Gavril Tripon 25 cor. P. T. dni Dr. Vasile Lucaciu, Dr. N. Mureșan, Dr. Dionisiu Roman, Dr. Iulian Pop, câte 20 cor. P. T. dni Dr. Amos Frâncu, Dr. Elie Dăianu, Eliseu Moga, Dr. Toma Vasileo, Nicolae Ivan, Ioan Iancu, câte 16 cor. P. T. dnă Văd. Suciu 15 cor. P. T. dn Dr. N. Harșia 14 cor. P. T. dni căp. Popoviciu, Veronica Ponuțiu, Dr. Meșter, E. Bian, Dr. Valentin Poruțiu, Dr. Barbu, Dr. Romul Veliciu, Dr. Valentin Dragoș, Petru P. Barițiu, câte 12 cor. P. T. dni Iosif Oarga, Teodor Ciotea, dna Dr. Moisil, Nicolae Florescu, Alexandru Morar, Iosif Florea, Dr. Bârlea, Dr. Aurel Isacu, Dr. Ioan Oltean, Traian Radu, Dr. Aurel Lazar, I. Stanciu, Dr. Iuliu Pordea, Ioan Pop, Dr. Ștefan Morar, câte 10 cor. P. T. dni Leonte Pușcariu, Dr. Liviu Micșă, Dr. Leonida Domide, câte 7 cor. P. T. domni Nicolae Oltean, Ioan Pașca, Ioan Bereș, Alexandru Farcas, Ioan Moldovan, Ioan Cadar, Lazar Tritean, Dr. Heteo, Dr. Anea, Iustin Poruțiu, Antoniu Mandeal, Dr. Pătăcean, Dr. Cornel Iancu, Dr. Justin Marșeu, Dr. Savu Marta, Ioan Vescan, Dr. Aurel Socol, Ioan Pop, Dr. D. Stoica, Mihail Nemes, Alexandru Birtolom, Dr. Nicolae Olariu, Vasile Indre, Antoniu Pop, Iuliu Poruțiu, Dr. Aurel Nyilvan, Domnica Dr. Porea, Augustin Cupșa, câte 6 cor. P. T. dni N. Petricaș, Mihail Radu, Dr. Ilie Cămpian, dna Motta, Theil Frigyes, câte 5 cor. P. T. dni Petru Poruțiu, 4 cor. P. T. dn N. Rusan, 3 cor. P. T. dni Dr. Florian, C. Luțai, Gheorghe Farago, Basiliu Podoabă, Ștefan Murza, N. Nicoară, câte 2 cor. P. T. dni Teodor Giurgiu, Andrei Ludu, Romul Tritean, Dr. Augustin Raț, câte 1 cor. Dela mai mulți P. T. dni 70 cor. Cu totul 4766 cor. Profit curat 3076 cor. 26 fil., care sumă se transpune la fondul dăruit de marele mecenat Vasile de Stroescu pentru înființarea unei biblioteci a tinerimei universitare din Cluj.

Primească generoșii donatori și pe aceasta cale, cele mai călduroase mulțămite.

Tot cu aceasta ocaziune aducem mulțămită și următorilor P. T. dni cari au binevoit a dăru pentru biblioteca noastră, câteva volume de cărți și anume dl Dr. V. Bianu 1 exemplar din „Dicționarul Sănătății”, dl I. Corbu 3 volume din „Ad Astra” și dl N. Petra-Petrescu 11 volume deosebite.

Cluj, 22 Martie 1911.

Remus Furdui,
președinte.

Vasile Pașca,
casar.

Cassa de Păstrare Societate pe Acții din Sasca-montană.

CONCURS.

La »Cassa de păstrare s. p. a.« din Szász-kabánya (com. Krassó-Szörény) află aplicare momentan pe lângă un salariu anual de 2000 cor. și tantiema statutară **un contabil cu praxă deplină**, asemenea și **un cassar** salarizat cu 1000 cor. și tantiemă. Dela cassar să recere o cauțiune de 2000 cor.

Contabilul, la dorința direcțiunii are să-și ocupe postul imediat.

Recursurile sunt a se înainta direcțiunii cel mult până în 10 Aprilie st. n.

Direcțiunea.

Corsete

pregătește pelângă garanție, ultima modă cu fruntea dreaptă (Reform) cari deși lasă stomachul liber se lipesc totuși de corp dar fără să-l apese.

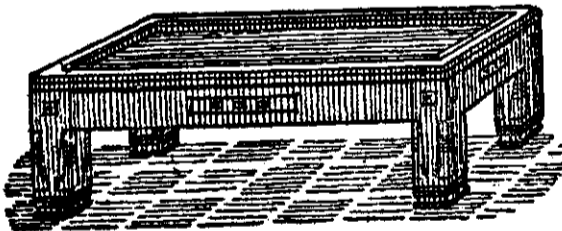
Hercz Sándor
fabricant de corsete
Szatmár, Deák-tér 2

Mare asortiment de brasiere — și gradehalter. — Comandele din provincie se efectuează repede și prompt.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de billarde și timpărie în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de billarde și în provincie. — Ține mare asortiment de billarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țîrg de schimb.

KÁDI FERENC

călțunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu ghețe p. bărbați, femei și copii
calitatea cea mai bună cum și comande după măsură pelângă prețuri convenabile. Repaturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

Ministerul Finanțelor.

Direcțiunea Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice.

Datoria Publică.

Nr. 1155022.

22 Februarie 1911.

Publicațiune.

A 41-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1891, împrumutul de Lei 45,000.000 se va efectua în ziua de 19 Martie / 1 Aprilie 1911, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 422.500 în proporția următoare:

21 titluri de câte	5.000 Lei	105.000
50 » » »	2.500 »	125.000
128 » » »	1.000 »	128.000
128 » » »	500 »	64.000

327 titluri pentru o valoare nominală de Lei 422.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Crocsé Ferencz

proprietarul unei mine de peatră din Gödöllömesferháza.

Atelier de pietrărie și monumente în Marosvásárhely, Kalvária-u. 6.

Are în depozit monumente sepulcrale din marmor, granit și sienit, dela cele mai simple până la cele mai somptuoase, pregătește de asemenea orice lucrări pentru edificii și cavouri familiare.

Prețuri ieftine și serviciu prompt.

Planurile se execută gratuit.

Atelier modern.

Zotti Hodoș :

Carte de bucate.

Partea I și II à 3 Cor. (10 fileri porto).

Să poate căpăta

la Librăria Tribunei Arad.

Salon de haine bărbătești
J. Schneider, Sibiu
 Hermannsplatz 8, etagiul I.
 Palatul Habermann. (Nagyszeben).

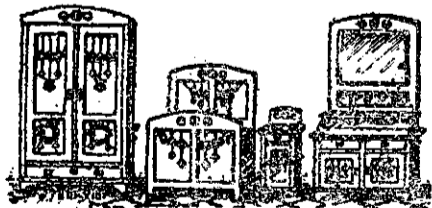
ȘLEPÁK A.

ciasornicar, aurar și giuvaergiu
 Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

Mare depozit de tot felul de orloage de buzunar, de părete, atârătoare precum și tot felul de giuvaergice de aur și argint. Reparații de orloage și giuvaergice se efectuează prompt. Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

Arnold Baumann Alba Iulia:
Gyulafehérvár
fabriică și magazin de mobilă

Magazinul de mobilă executată în atelierul propriu cel mai mare din Ardeal. Mare asortiment de mobilă gata și a. aranjamente pentru pilazitor, dormitor, salon și odăi domnești. — COVOARE, perdele, saitele pentru pat etc. și tot felul de lucrări în bransa aceasta se execută prompt. **Atelier de tapetărie și decorație.** **Fabrică de matrațe din fir galvanizat.** — Intreprindere de pompe funebre. — **Fabrică de mobilă (Aliață) Aind-Nagyened.** CATALOGUL se expediează pentru 2 cor — sau ulterior să se trimită — îndărăpt.

DISTINS CU MEDALIE DE AUR IN 1888 ȘI 1907.

Urmasul lui Schuller József — Ladányi József

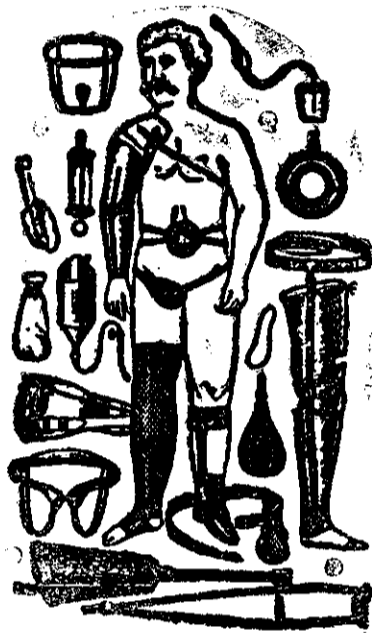
armurar și depozitar de articole de vânatoare
 Pécs, Király-u. 42. — Nagyvárad, Uri-u. 21

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din lo și jur că am preluat magazinul de arme existent de 30 de ani și cu bun renume al lui Schuller József, pe care snt. numele meu îl voi păstra și pe mai departe. Având în vedere că depozitul de arme din Pécs, Király-u. 42, înființat la 1886 și a câștigat cel mai bun renume, îmi voi da silința ca pe lângă serviciu culant și prețuri ieftine să câștig această țin în depozit

celui din Oradea-Mare.

arme de cea mai bună fabricație cu repetiție și încărcătură în țevă, revolve, piștoale, și tot felul de cartușe pentru arme. — Se dă deosebită atenție reparației și păstrării armelor. Se primește ucenic sau bălat cu 4 clase medii, care vorbește românește. — Preț-curent gratuit.

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u.

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâini artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor; preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare. —

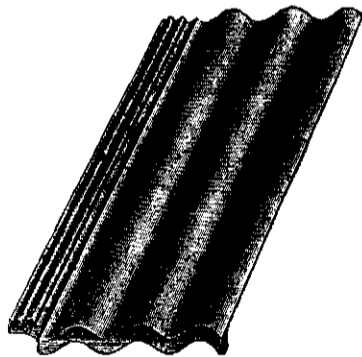
Grijiți de adresă.

Telefon No 316.

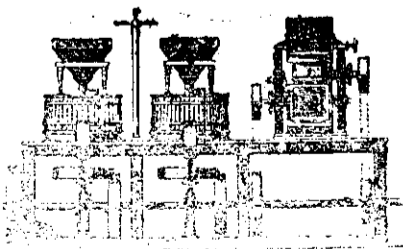
Reiber István

antreprisă de betonare și pavare reprezentantul societății de asfaltare ung. pe acții în

— Timișoara, Gyárvaros, Uri-utca No. 32. —

Primește lucrări de betonaj, pavări și tencuiiri, pietrării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de Portland și românesc prima calitate cu prețuri reduse și în orice cvant, la comanda cu vagonul se transportă în condiții de plată foarte favorabile. La lucrări comunale și de biserici cele mai mari favoruri. — Prospecte de prețuri la dorință gratuit. Toate comenzile să se adreseze la firma de mai sus

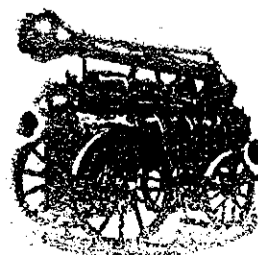

Ofere

motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblății. Primește tot felul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a tot felul de aliaje de fier și metale

montarea deplină a morilor precum și reparații în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
 în Murăș-Ogorhei Marosvásárhely

Avis!

La **„FĂGETANA“** institut de credit și de economii ca societate acționară în Făget (Facset), **contra unei rate săptămânale de 1 coroană și unei taxe de asigurare minimală (niște filer) își poate asigura tot un bărbat și femele), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea „Depuneri încoplate cu asigurare de viață“ intrând la susnumitul institut —, suma de**

1000 coroane adică unamile coroane.

Primirea atârână însă, dela rezultatul vizitării medicale. Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se plătește 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane, contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen. **Decl. contra unei depuneri săptămânale minimală, la tot natul l-se plătește de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care și poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte aceluia la care de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru traiul vieții.**

Pe baza acestor depuneri institutul „Făgetana“ acoardă și imunități. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare. — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti și taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit. Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni în funcție și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abziece și în acest caz — cu referire la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele la finea anului al 15-lea — după flecare rată săptămânală de 1000, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

În cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, să și plătit și numai o singură rată, — după flecare rată săptămânală de 1 coroană, primește următorii lui legitiimi, sau persoana în care s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de către societate de asigurare Olaneză „Algemeene Maatschappij levensverzekeringen Lijfrente“ din Amsterdam (reprezentanța pentru România în Budapesta) și se plătește prin „Făgetana“ institut de credit și economii în Facset.

„Făgetana“

institut de credit și economii în Facset.

Adolf Hemper Sibiu — Nagyszeben, Heltauerg. 2

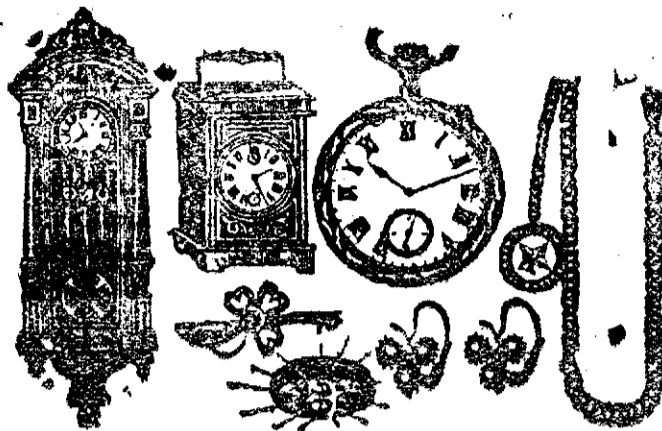
Cea mai punctuală firmă de expedare.

Recomandă on. public magazinul său bogat asortat cu fabricate excelente de **oroloage precise de aur și argint** pentru domni și dame precum și **bijuterii și obiecte de aur și argint** executate modern.

Schimbă și cumpără bijuterii vechi obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu : pentru lucrări de aurar și reparații de oroloage etc.

Comandele se execută prompt și cu cea mai mare : punctualitate. —

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați — — **coasa „Koronagyémánt“**

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesec între ele. Pentru trănicia fiecei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm.

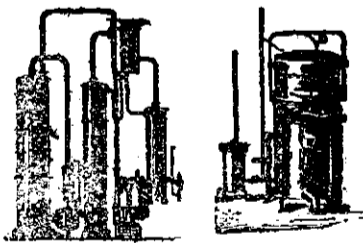
La comanda de 10 buc. Prețul : 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt“

Lengyel Testvérek

Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes, Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare : instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fantanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru cobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

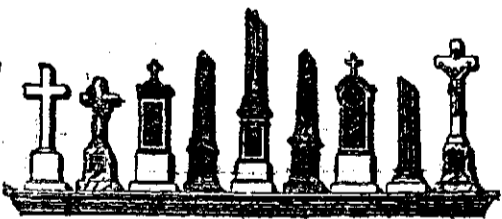
Erstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pletrari.

Biroul central Cluji—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, picate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central : Sibiu—Nagyszeben, Heischer-gasse 17.

Filiale : Sibiu și Nagyvárad.

h. Schmidt

fabrică de ploiere

Hermannstadt, Reisporgasse No 7.

Comandă magazinul său bogat asortat cu cele mai moderne

plătoare-entoutcas

(pentru țesuturi și ploale)

plătoare

de calitate excelentă

pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Biroul arhitectului

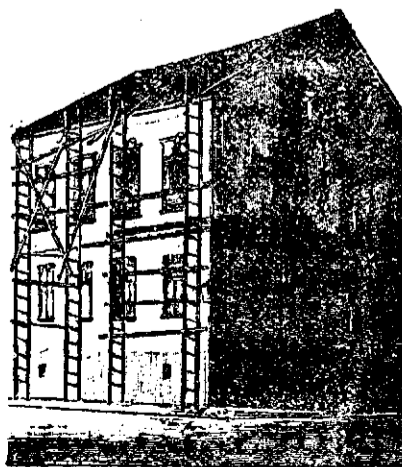
Jfy. Czako Lajos

Kolozsvar

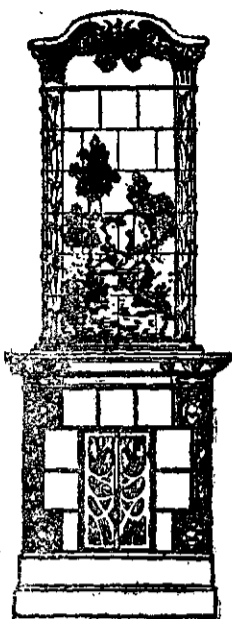
Monostori-ut 60.

Telefon No 936.

Primește orice lucrări din acest ram, planuri, preliminară de spese, conducerea și supravegherea edificărilor, controlarea și valorarea lor, cum și edificări complete, atât în loc cât și în provincie, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în **Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin** înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Abonați „TRIBUNA POPORULUI“!
cea mai bună și mai ieftină foaie poporală.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în
Timișoara-Fabrik, Andrássy-ut No 22.
și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Iși recomandă magazinul său bogat asortat cu

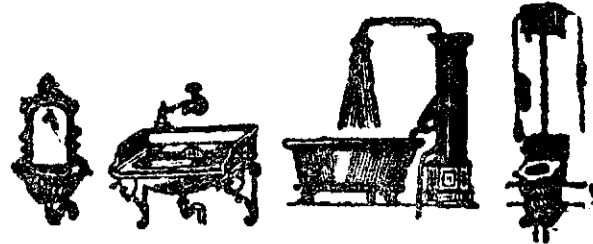
pietrii monumentale

table de marmoră, statui,
etc., fabricație proprie în execuție
de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, livrează
— mai ieftin ca orice concurență. —
Recomandându-se on. public roagă
cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,
măiestru de sculptură în piatră.

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase linerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor

— noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fierț rachiu. Felinare, lanțuri, furci, topoare, etc.

Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la **Ferma lui**

Váradí Török Gyula din Dézna.

RELITSCH JÁNOS, atelier de instrumente

muzicale în

Versecz

Kudrici-ut 5, colțul străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția onoratului public din loc și jur, magazinul său de instrumente muzicale provăzut cu puteri de prima forță unde se află, viori, tamburine, armonice, gramofone, tobe, celine, triaugule, oboe, flaute, clarinete, goanre, etc. cari toate se pregătesc și se repară pe lângă prețuri moderate.

Instrumente vechi se primesc pelângă prețurile cele mai mari posibile. Comandele se efectuează prompt.

HOTELUL PALACE

DIN BUDAPESTA
RÁKOCZY-UT 43. SZ.

SUB SUPRAVEGHEREA
PERSONALĂ ALUI

RENDES SZIDOR

cu 150 camere luxos aranjate, locuințe separate, cu instalații confortabile. Camere dela patru coroane. In restaurantul hotelului cântă taraful lui **Pongrácz Lajos** din Cluj.

Bucătărie franceză și ungurească de primul rang. Pensiune completă începând dela 10 cor. Bere de Pilsen. Vinuri prima calitate. — Conduc de **UNTEREINER JÁNOS**, fost otelier în Alsó-Tátrafüred. — Adresa telegrafică: »**Hôtel Palace**« Budapest.